

Szőlővesszők,

mindennemű facemete, konyhakerti virág és gazdasági magvak, virághagyományok, Györgyikék, rózsák, friss legjobb minőségben a legutányosb áron kaphatók.

MARC FERENCZ

mag- és gyümölcskereskedésében, Pest, Kigyóutca 6-ik sz. a. Az árjegyzék kívánatra mindenkor bérmentve elküldetik. 1495 (1-3)

Selyembogar-tenyésztés.

Sándor Móricz gróf biai jószágán — Buda közelében — a selyembogar-tenyésztésre berendezett helyiségek és 8000 folyó öl körülbelül 40,000 eperfával beültetett fasorok, czéloztatnak szabad kézből bérbe adatni. Bővebben értekezhetni a jószágigazgatóságnál Bián, posta Bia. 1492 (1-3)

Titkos 1412 (11-0)

betegségeket

még makacs és tüdő bajokat is úgy kóródában, mint magán gyakorlat folytán több ezer beteg legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatalosan vagy életmódjában gatlottatnak, gyökerelesen, biztosan és gyorsan gyógyít Med. dr. Helfer Vilmos

Pest, király-utca 27. sz. Medets-házban, 1-ső emelet, délelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig. Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógyszeriek is megküldetnek.

Eladó földbirtok.

Ugocsa megyében Tisza-Ujlakhoz 1/4-od órai távolságban, a nagyszőlősi országot közelében tagkiszátság alatt levő, és így más taghoz is odahasítható 300 hold mennyiségű földbirtok, Mátyásfalva fekvő, két beltelekkel és gazdasági épületekkel, — egy szente Beregvármegyében Balazsér, Beregszásztól 1/2 órai távolságban, a munkási államot közelében, egy tagban kihasított 65 hold osztályozott földbirtok, a hozzá tartozó regale-jogokkal együtt, szabad kézből eladó; — a venni szándékozók leveleit, vagy személyesen Szepessy Gyulával Borsodméggyében Berentén értekezhetnek. — Utolsó posta Miskolcon át S. J. Szentpéter. 1494 (2-3)

Vászonárak végkepeni eladása Bécsben.

A rumburgi vászonárak raktárában egy bukott kereskedő csődtömegéből átvett valódi rumburgi, hollandi és sziléziai vásznak, rumburgi asztalkészületek, törülközők, színes kanavaszaknák, 2000 tucattól álló legszebb vászon- és batiz-zsebkendő, 22.000 darab legkínzóbb a legújabb szabásu

női- és férfi-ingek

50% a gyáriáron alól olcsóbbért

a vászonárak valódisága s teljes rófmérték biztosítása mellett — hogy azok mielőbb pénzszó tétethessenek, — végleg el fognak adatni.

Levelelbeli megrendelések, a pénzösszeg beküldése vagy postai utánvét mellett azonnal s lelkiismeretesen fognak teljesíteni. A megrendelési levelek következőleg lesznek czimzandók:

„S. METH in Wien, Rothenthurmstrasse Nr. 29.“

Kívánatra mustrák is küldetnek. — Férfi-ingek megrendelésénél a nyakmérték szükségeltetik.

Fehér és színes shirting férfi-ingek francia mellbétellel, igen finomak, 2 ft. — 2 ft. 50 kr. a legfinomabbak.

Férfi-ingek a legjobb rumburgi vagy hollandi vászonból darabja 2, 3, 4-5 ftig a legfinomabbak, melyek ára azelőtt kétannyi volt.

Férfi gatyák valódi rumburgi vászonból dbja: magyar 2 ft., félmagyar 1 ft. 50 kr. Női-ingek, rumburgi vagy hollandi vászonból, egyszerűek darabja 1 ft. 80 kr., himzettek 2 ft. 80 kr. a legfinomabbak, melyek ára azelőtt kétannyi volt.

Női-ingek rumburgi vagy hollandi vászonból finom himzessel darabja 3 ft. 50 kr., 4-5 ftig a legfinomabbak, melyek ára azelőtt háromannyi volt.

1 tuczat kisebbszűrű fehér vászon-zsebkendő, azelőtt 2-4 ftig, most csak 1 ft. 20 kr. 2 ftig.

1 tuczat nagyobb szűrű fehér vászon-zsebkendő, azelőtt 4-8 ft., most csak 2 ft. 50 kr. — 4 ftig.

1 tuczat nagy rumburgi vászon-zsebkendő, azelőtt 10-15 ft., most csak 5-7 ftig.

1 tuczat finom damasz kávéskendő, fehér és hamuszínű, ára most csak 2-3 ftig a legfinomabbak.

1 damasz asztalteríték 6 személyre, most csak 5, 6, 7 ft. — 8 ftig a legfinomabbak.

1 damasz asztalteríték 12 személyre, most csak 10, 12, 15-16 forintig a legfinomabbak.

1 db. mosható kanavaszon ágyneműre, ára most csak 8, 9-10 ftig.

1 tuczat tőfele eseléd- vagy konyhakendő, most csak 2 ft. 50 kr.

1 tuczat damasz asztalkendő vagy damasz törülköző most csak 5, 6, 7-8 forintig a legfinomabbak.

1 vég 30 rőfös jőféle fehér fonatú-vászon, azelőtt 18 ft., most csak 8 ft. 50 kr.

1 lepedő varrás nélkül finom rumburgi vászonból 2 rőf széles, 3 rőf hosszú, most csak 3 ft. 1 vég 30 rőfös kékfonatú-vászon, azelőtt 28 ft., most csak 13 ft.

1 vég 30 rőfös rumburgi vászon, azelőtt 30 ft., most csak 15 ft.

1 vég 40 rőfös hollandi czérnavászon, azelőtt 28 ft., most csak 14 ft.

1 vég 58 rőfös rumburgi czérna-vászon, azelőtt 35-40 ft., most csak 15-18 ftig.

1 vég kék színű rumburgi vászon 8 ingre, azelőtt 30-40 ft., most csak 15-18 ftig.

1 vég 50 rőfös hollandi vászon, azelőtt 40-50 ft., most csak 18-24 ftig.

1 vég 50 rőfös legfinomabb irlandi vászon, azelőtt 50-60 ftig, most csak 25-30 ft.

1 vég 54 rőfös legkínzóbb minőségű rumburgi vászon, ára most csak 20, 23, 25, 27, 29, 33, 36, 40-50 ftig a legfinomabbak.

Mesés olcsó árért eladatoknak még 1/4 és 1/2 széles vásznak lepedőkre varrás nélkül, vászon és pamutcsinát, kávéskendő, perkalok, matracszinat, fehér és sárga nanking, valamint a szegecses s legfinomabb francia színes és alakított cachemir asztal- és ággyeterítőkre, az asztalterítők darabja 5, 6, 7, 8-9 ftig, az ággyeterítők 6, 7, 8, 9-10 ftig adatkak el. 1452 (8-8)

HARIS PÁLNAI

Pesten, Deák Ferencz-utca 15. sz. alatt kaphatók, u. m.:

- 1 levélmásoló vasgép fa-alappal 4 ft. 50 kr., minden szükségletekkel tökéletesen ellátva 6 ft. egész 7 ftig. Egészen vasból vas alappal 14 ft., minden szükségletekkel ellátva 17-18 ft.
- 100 db. 8-ad levélpapír csak — ft. 45 kr.
- 100 " " vastagabb — ft. 65 kr.
- 100 " " vasgép angol — ft. — kr.
- 100 " " legvastag angol — ft. 40 kr.
- 100 " " eszpekesztő színes zománcos és dombornyomatott szék — 1 ft. 60 kr.
- 100 " " színes levélpapír — 1 ft. — kr.
- 100 " " gyászszegélyű 1 ft. 10 kr. — 1 ft. 60 kr.
- 100 " " levélpapírokra alkalmazandó photographia 3 ft. a papirt lehet bármilyként hozzáválasztani, a végre 1 jó példányt kívánatos beküldeni. Eleve papírokhoz kellő borítók 100-a 30 krtól 1 ftig kapható.
- 100 dombor nyomású 2 előbétivel vagy 2 szőrt csak 12 kr.
- 100 dombor színes monogrammért vagy 2 szőrt avagy egy szőrt arabesquebe foglalva csak 1 ft. fizetendő.
- 100 dombor nyomata látogatógépek 80 kr.
- 100 finom fekete könyvnyomat — 1 ft. — kr.
- 2-soros nyomat — 1 ft. 50 kr.
- 3-soros nyomat — 2 ft. — kr.
- 100 pecsétostja saját arcképpel fényképpel — 3 ft. — kr.
- 6 darab Hermesféle rajz minta, minden nemből vegyítve — 30 kr.
- 1 nagy negyedves minta — 20 kr.
- 1 félves minta — 40 kr.
- Mindenemű rajzszekszők, rajzpapírok legolcsóbban kaphatók. 1464 (11-0)

Legdrágább Cotillon-tanzenrendek is kaphatók.

PALYAZAT.

A debreczeni reformált egyházban üresedésbe jött, és folyó év pünköszt első napján betöltendő énekesvezető állomásra, melylyel évenként következő javadalmak járnak: szabad lakás az egyház házában, 11 kobos és 1419 [ ] olt tevő szántóföld, három boglyás kaszáló, 451. 50 kr. a. é. készpénz, négy öl tűzifa beszállítva; halottak feletti éneklésért akár prédikációval, akár énekeszével tomettetik, 1 ft. 26 kr. a. é. stóla.

Kellékek: feddhetetlen erkölcsi élet, erőteljes, de kellemes hang, éneklés és zeneben, kiválólag az orgonaszólam alapos ismeret és gyakorlati jártasság, mind ezekről bizonyítványokkal ellátott folyamodvány.

A folyamodványok folyó év márczius hó 15-ik napjáig elnök Kovács Lajos urhoz (Csengőd-utca 25-ik sz.) eljuttatandók. Kelt Debreczenben, a h. h. egyház. 1866. januárius 7-én tartott közgyűléséből. 1480 (8-3)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatot saját nyomdájában Pesten, 1866 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Ajánlkozás.

Egy okmányos realtánar, magyar és német tannyelvvel, a latin remekírók magyarázatában alaposan jártas, s a francia nyelvet is tanítani képes levő, ajánlkozik nyilvános vagy magán tanítónak. Közlelbeli tudomást vehetni P. T. betikkel jegyzett levelekre Pest, poste restante. 1494 (1-3)

Az 1866-ik évre

szőlő virág-, fűzöld-, gazdasági s erdei magyektól álló főjegyzékem valódi s tiszta magvak minden nemében dús választékot nyújt, s az erfurti árszabály szerint a. é. számíva Prágából bérmentve megkereső levelekre ingyent szolgáltatik ki s bérmentesítve küldetik meg.

Az eddig irántam a legnagyobb mértékben tanúsított bizalom s elismerések folytán ösztönözötve érzém magamat ezvi jegyzékem sorozatát ismét újabb s legújabb aquisitíókkal gardagítani úgyannira, hogy bármely igénynek képes vagyok gyorsan s tökéletesen megfelelni. 1487 (2-6)

tisztelettel RAHLSSEN ERNESZT, mag- s növény-kereskedő Prágában.

Titkos BETEGSÉGEK.

ujjonnan keletkezettek 8 nap alatt minőségre nézve 48 óra alatt meggyógyíttatnak dr. Fux J.

23 év óta fenálló rendelési intézetben, andkül, hogy a beteg foglalatosságában háborgattatnak. Rendel: d. u. 1-4 óráig. Tiszteletdíjjal ellátott levelek a leggyorsabban eszközötteknek. Lakás: Király-utca, 24. sz. a. 1-ső emelet. 1876 (10-12)

Gazdatiszti állomást

keres anlírt, ki mint ispán volt alkalmazva, s ugyanazon minőségben kíván állomást nyerhetni; ki a gazdaságot kívül a baromorsolást, úgy szinte gépekhez is ért, kellő bizonyítványokkal ellátva; kora 34 év s nős, beszél több nyelveket, értekezhetni vele levelel utján Mező-Turon Hevesmegyében, vagy kívánatra személyesen is megjelenik utóköltése megtérítése mellett. 1491 (2-3) Tisztelettel Csató Imre.

A hamburgi, londoni, párisi, müncheni és bécsi érmekek kiténtetve.

A KORNEUBURGI MARHAPOR marhabetegségek s marhavész ellen

a legnagyobb eredménnyel használható; az ellenállási erőt gyámolítja s minden dögös befolyásoktól megóvja, gátot vet továbbá mindazon betegségeknek, melyeknek legtöbbször a marhák kitéve vannak; kitünő hathatóságot igazolja különösen lovakkal a mirigy, torokfájás, belgörcs s zabálási hiány esetében. Szarvasmarháknál: a vérfejes, széles, s a tej megjobbitásánál, nagy hatást gyakorol továbbá a horjuzás alkalmával; juhoknál felette ajánlatos a májgiliszta eltávolítására s az altesti bántalmak minden nemében. Valódi minőségben kapható PESTEN: Török József gyógyszerésznél király-utca 7. sz. a., Thalmyer és társa, s Halbauer testvéreknél. BUDAŰ: az udvari gyógyszerárban, s Magyarországon legtöbb városban, melyek hírlapilag időről-időre közöltenek. 1458 (7-8)

Tekintetes Fácányi Armin gyógyszerész urnak Pesten.

király-utca 43-ik szám alatt.

Tekintetes ur! Fogpapirosát nemcsak fogfájásnál, hanem rheumatikus fejbántalmaknál is használtam, és annak rögtöni s üdvös hatását nemcsak magamon, hanem legalább harmincz más egyénen is, kiknek azt ajánlám és alkalmazták is, tapasztalhatni alkalmam volt. Fogadja tehát tekintetes ur öszinte hála köszönetemet, melyet önnek mint saját, mint pedig fentebb említett szenvedők nevében mondok. — Iparkodni fogok kitünő gyógyhatású fogpapirosát, mint eddig még legjobbnak elismert szert, mindenkinek legmelegebben ajánlani, és azt mind többeknek megismertetni, hogy ne legyen ember, ki azon valóban jótékony hatású szert ne ismeri. Maradok tisztelettel 1496 (1) Pest, 1866. január hó 17-én.

Benedikovics Károly. Pest-terézvárosi segédlelkész.

Pest, február 11-én 1866.

Erzsébet császárné és királyné Ő Felsege.

Január 29-ke óta ismét a régi fény, öröm és vigadás lakik os Buda várában. Mintha a történelem régmúlt eseményeit látnok megújulni, ismét fejedelmi udvar pompáján és ragyogásán gyönyörködik szemünk. Az uralkodó a nemzet iránt ismételve kifejezett bizalmának egy újabb, nagyszerű jelét adta, midőn ígérete szerint felséges hitvesét, báj-dús királynékat is magával hozta hű nemzete körébe.

Hogy mily riadó lelkesedéssel fogadta a főváros népe a bevonulását a fejedelmi párt, lapunk mult számában körülményesen följegyeztük. Azóta nem mulik el nap és óra, hogy a felséges Asszony itt mulatásának varázshatásáról új meg új híreket ne halljunk és olvassunk. S mind az, a mi köztudomásra jut, a gyöngéd nőiség, angyali jóság és báj, szellemi fensőség s a magyar nemzet iránti őszinte rokonszenv ellenállhatlan, magával ragadó nyilatkozványa. felséges Asszonyunk igéző megjelenése mindenütt oly varázshatalommal bír, mely minden szívet önkénytelenül is magához vonz és meghódít.

A jelenvöltak tanúsága szerint a leglelkesebb és történelmileg nevezetessé vált, megható jelenet volt, midőn a Felső-gecs Asszony az országgyűlés üdvözlő és hódoló küldöttségét fogadta a budai királyi palotában. Az elfogadási teremben a trón mellett állva fogadta a küldöttséget a királyné. A bájos alakban a királyi méltóság a női kellemel csodálatra méltó szhangban egyesült. — Kezében egy iratot tartott ugyan, de nem olvasta, hanem emlékezetből mondá el beszédét a legengzetesebb magyar nyelven, melyet néhány év óta a legnagyobb kedvteliséssel tanul-

mányoz. Megható hangon mondá el különösen beszéde azon végszakaszát, melyben áldást kívánt a Mindenhatótól a nemzet képviselőinek nagyfontosságú legújabb működésére. A királyné összetett kézzel mon-

tak meg azon helytől, hol e magasztos jelenetnek boldog tanui lehetnek.

A magyar nyelv fényes és meglepő új diadala volt az a beszéd, melyet a királyné Ő Felsege válaszul mondott a magyar országgyűlés tisztelegő küldöttsége előtt. Pest városában — írta a P. Napló — maig sem teltek be a tiszta kiejtésnek s a beszéd valóban művészi előadásának dicséretével; mert legnagyobb művészet a kifejezés őszintesége és bensősége. Már pedig Ő Felsege egész előadásában a legnagyobb bensőséggel a legermészetesebb báj egyesült, hogy a jelenvöltakat ellenállhatlanul kitéró lelkesedésre ragadja.

Az uralkodó felséges pár így birván nyelviünket, s így levén képes azon kifejezni érzelmeit, és gondolatait, egy biztos reménnyel többet nyereink ügyeink szerencsés kifejlődésére, melyben oly lényeges dolog: vágyaink, reményeink és gondolataink tökéletes megértése.

A magyar nyelv diadala az, hogy Budán egészen, s némileg Bécsben is az udvari társalgás nyelve lön, s e részben a fő erdem császárné Ő Felsegée. Ez társadalmi tekintetben oly nagy és fontos nyelviünk régóta nem dicsékedhetik, s a minót csak egy nő, egy magas állású pártfogónó adhatott meg, kinek lelkesítő példaadásában a hatalom, fény és báj egyesül. A város tele van hírekkel azon társas körökről, melyek Budán a királyi lakban tartanak, melyekben a magyar nyelv a társalgás nyelve,

ERZSÉBET CSÁSZÁRNÉ ÉS KIRÁLYNÉ Ő FELSEGE.

s azóta az ország vízhangozza a császári pár ily fellépésének magasztalását. Nem biztos reménye ez irodalmunkra nézve is? Ezen örvendetes tünemény lelkesítette

irodalmunk érdeműs történetíróját, Toldy Ferencet is, midőn a Kisfaludy-társaság mult heti ülésében tartott megnyitó beszédében fölkiáltott: „... a reménytelenség és csüggedés évei után megértük ismét — s három század óta először! — hogy e nyelv bájosan és büszkén zeng a magyarok királynéja ajkairól! — megértük, hogy az nem csupán országos celekvények alkalmával hivatalos közegként érvénykedik; hogy az nem több tüntetés eszköze, s hozzá nem pusztán kegyből szállnak alá, hanem hogy befogadtatott a Hofburg legbelsőbb termébe is, hol család csendes elvonultságban, az annyi császárok és királyok unokája magyar költők műveit olvassa nevének: a magyar király a magyar királynéknak!”

Ő Felsőek a fővárosi köztársaságok között már ismételt ízben szerencsétlenné legmagasb látogatásaikkal a nemzeti színházra s látható érdekeltéssel néztek és hallgattak végig néhány színi előadást. Ezen részvét és érdekeltéssel a magyar irodalom, nyelv és művészet iránt a legmélyebb hálára és tiszteletre kötelez minden magyar embert a felsőes uralkodó pár irányában. Ez örökké fényes betűkkel lesz följegyezve a sok keserű napot látott magyar nemzet történetének lapjain, mint valószínűleg első szép hajnala azon boldogabb jövőnek, mely álmáinknak, reményeinknek soha el nem múló tárgya.

Erzsébet császárné, Miksa bajor kir. herceg leánya 1837. decz. 24-kén született s 1854. apr. 24-én kelt egybe Ferenc József ausztriai császárral. Két élő gyermeke: Gizella főhercegnő, szül. 1856. júl. 12-kén, és Rudolf koronaherceg és trónörökös, született 1858. aug. 21-én.

Meghaltam.

Meghaltam tegnapi (álomban csupán), — Kiterítették egy hideg szobában, Sirtak, jajgattak, zántak, s ugy dicsértek: Ném, s egy poéta, és egyik komám. — Mindent hallottam, — olyan jól esett! — Lám! tehát mégis derék ember voltam. — Kár volt meghalnom, magam is beláttam, — De késő bánom, ha megtörtént már. — Templomban a pap szörnyűen magasztalt: „Nagy tudós voltam, s roppant versíró, Ekkleziáinknak hiv kurátora, Hazaféjlem, nyajas jó barát.” Szemét törülte minden hallgató, Kivált poétatársam, s a komám. — A sirba tettek, — be roszt esett! — Hallám, mint hányják a földet reám, Kopersómra mint zörgött a göröngy. — Ülték a gyászort; én is köztök voltam, Nem látott senki; szörnyen ettek, kit, — Itt is dicsértek: be kár volt érette! Ritka ember volt! — a mennyig emeltek, Kivált poétatársam, s a komám. — A bor megnyitja ember szíve zárát, Kitör, mi mélyén lappangott titokban, — Őszeség komám, s poéta barátom: „Roszt poéta volt, az Isten nyugaszszal!” S a komám: „hitvány ember! kölcsönét Megkérte tőlem; — ha nincs jó bora, Haza felé sem fordult volna lábam.” — Türelmem ekkor megszakadt! jobboldal Torkon ragadtam a gonosz komát, Balommal a roszt, a silány poétát, Halotti ingben láthatóvá lettem, Hangom harsányan rivált a teremben, Rémulten a tor népe szétfutott, S én — fölbredtem, — ezer szerencsések! Oh roszt poéta, s te hülen komám! — Szemere Miklós.

A kortes-világ eredete.

(Novella.)

Iria Pálffy Albert.

(Folytatás.)

Rencsik András uram vizsga szemmel lépett ki az utcára s követve Abaházy Miklós ifju uramtól, a kit feszült kíváncsi-

sága vezetett utána, ketten, egyenesen a zajongó csoport felé tartottak.

A csizmadia már messziről észrevette, hogy miben van a dolog, és mindá kedvelt uri lakójához:

— Epen ugy tesznek, mint tíz év előtt az utolsó restaurációkor. Mi, publikátus nemesek, akkor is a „korona”-ban ittunk, Csopor Ferenc uram összeszedett vagy harmincz parasztot, s azokat három napig tejbe-vajba fürösztötte. A midőn a mi népünk megérzette a pékelt pulykapecsénye szagát, s látta, hogy a legtisztább ó-magyarítit verik csápra, egyenkint kezdett átszökösni. És a mint egy igazi nemes ájtótt, rögtön elcsaptak helyette egy parasztot, mintha csak épen akkor vették volna észre, hogy nem bir nemeslevéllel, mig végre az egész csoport megnemesedett, s másnap Csopor Ferenc uram lett a viczispán. Ahon ni! — kiálta fel végül — már ötöt látok köztük, a kik reggel óta velünk isznak a *junctim* egészségére, s most a jobb borért elárulják az ország szabadságát!

A mit itt Abaházy Miklósnak hallania kellett, valóban aggodalmat okozó körülmény volt. Emberei többnyire meglelt korauk voltak, kik részt vettek tíz év előtt a tisztujtásban, s tudták, hogy az egyik párt egyszerűen magyaros konyhája után a fényes uraság pazar kosztja következik. Egyeseket kivéve, bizony nem bánták azok, akár a királyi előterjesztéseket, akár a sérelmeket veszi előbb tanácskozás alá az országgyűlés, s holnap ugy a „*junctim*” ellen szavazhat, mint a mily lelkesedéssel ma mellett iszik igen nagyokat. Romlott, cler kölestelenedett tömeg volt már a legelső kortes-csoport is. Borért, traktálásért jóra rosza egyaránt lehetett felhasználni.

Kivéven mégis egy dolgot. Tudniillik a magyar nemzetiséget. Ezen egyben már nem lehetett volna vele tréfálni. A nemesség magyar volt, s magyarnak tartá magát még a felvidéki megyékben is, ahol nyelv tekintete tében már rég eltörosodott. De észébe sem jutott volna akármely pártnak is, a magyarság ellen korteskedni, mert bizony filitövön ütök az ilyent, ha mindjárt tokaji borral és marczipánnal tartja is embereit.

És a mint így beszélgetnének, ismét veszik észre, hogy mögöttük megint két új dezertor sompolyog, kik ismerve a szokást, épen most akartak az ellenséges tanyára lopózkodni.

Abaházy elálta utjokat s bölcs szóval akará őket visszatéríteni.

— Ez a magyar nemesi becület — mondá — hogy poharat kocoztunk jó barátunkkal, s aztán Judás Iskáriotes módjára eláruljuk őket? Nemes uraimék gonoszabak Ézsauanal, a ki egy tál lencseért adta el elsőszülöttségi jussát. Nem tudják, hogy dicső magyar hazánk alkotmánya forog veszedelemben? Őseink véren szerzették a szabadságot, s a háladatlan unokák a grófok kámforszagu pecsenyéjéért akarják elkötá-vetyélni!

A két szökevény kortes alig tudott a lábán állni. Szemébe nevettek a prédikációt tartó ifjunak, s az egyik igen dadogó nyelven felelé:

— Mindegy az, uram. Akár Péter akár Pál. A bihari urak is csak olyan nemesek, mint Tóbiás István tisztartó vagy Csopor Ferenc viczispán uram. Az ur pokolban is ur marad; s meglátja ifju uram, akár kikiáltjuk holnap a *junctumot*, akár nem, a világ nem változik meg, és mi olyan igazverü nemesek maradunk, mint eddig voltunk. Igaz a!

Az ifju felelni akart, de ugyane pillanatban a „korona” vendéglő felől új zaj támadt.

Visszatekintenek és látják, hogy az ivószobának utcára szolgált ablakait belől kivetik; az ablak szárnyait is kifeszítik, és Szupkay Péter uram, kardosan és tarsolyosan kiugrik az utcára.

— Ez jó jel! — gondolá az ifju — a vén rókat rajtakapták az árulásán s kilökik az ablakon.

De csakhamar tapasztalnia kellett, mennyire tévedett. A szolgabíró talpra esett, s visszafordulva hangos kiáltással hívá maga után a többieket. Erre egyik részeg kortes a másik után ugrált le az ablakról. Majd mindnyájan elántorodának, s hanyattestek, de végre a kinek lába ki nem ficamodott, vagy feje esés közben el nem szédült, valahogy összeszedte magát, s megveto pillantást vetve az elhagyott kocsmára, sietett az ellentábor felé.

Könnyen eltalálhaták, mi történt odabenn. A vezetők látva a veszélyt, hogy megtarthassák embereiket, bezáratták az ajtókat. A kortesek észrevették, hogy a főispán pártja is csapra verte hordóit, és erre Szupkay Péter vezérére alatt az ablakon át menekültek.

— Veszve vagyunk! — mondá ekkor igen elszomorodtan az ifju, s legelőször is a haza szent ügyére gondolt, a midőn a gyakorlati életből tanulta meg, hogy ezental az ország jövődjére attól fog függni, melyik pártnak van jobb bora, finomabb pecsenyéje, s melyik tudja busásabban fizetni a kortes-vezetőket.

— Bizony uram, ezen már nem segíthetünk — felelt Rencsik András uram, oly végzetserű resignációval, mint csak oly magyar embertől telhetett, a ki reménye utolsó sugarát is elhalványodni látta.

Az ifju tépelődött magában. Gyalázatot mondott az ellenfél fejére, de el kellett ismernie, hogy saját pártja kezdte az itatást. Próbálgatta magát azzal mentegetni, hogy hiszen részüköl a jó, az igaz ügy mellett történt a korteskedés: de nem ugyanezt tartá magáról a másik fél is? Ime, néhány nappal ezelőtt, mily keresett ékesszólással védte Tóbiás István tisztartó uram a főispán s az uraság pártjának ügyét, ugy hogy minden szavából kitünt, mennyire tiszta meggyőződéséből származott mindaz, amit előadott.

Igen — gondolkodék tovább — de ezen ember engem hivatallal kínált; nem járhatott jobban az, a ki vesztegetés által akart engem ügyéhez csatolni! — Aztán ismét megfordítva okoskodását, folytató. — De vajjon mit fogunk tenni mi is, ha gyötünk holnap, s a legközelebbi restauráción egészen új emberekből férczeljük össze Békésmegeye tisztí karát? Átkozott állapot ez a politika. Akár a jó, akár a roszt ügyet védjük, a küzdelem jutalma mindig a hivatalba jutás. Egy kicsit gyanus értéke lehet ezen folytonos párttúsának.

Ott álltak ketten, egészen tehetetlenül. Alig telt el negyedóra, a midőn az összeszedett kortesnép fele átszökött az ellenség táborába. Épen ennyien voltak, a kik még tudták a lábukon állni, a többi oly részeg volt, hogy ha ki merészkedik menni a szabad levegőre, azonnal a sárba tántorodik.

Már erősen alkonyodni kezdett, a midőn egy idős nő s egy fiatal leány közeledett feljök.

A csizmadia megsugá, hogy ez B... asszonyaság (nevét nem írjuk ki, mert most is él 80 éves tisztes korában). A másik pedig leánya, Róza kisasszony, a kinek szépségben, jóságban és erényben nincs párja a vármegyében.

Vannak leányok, a kinek a szelid és bizalmat gerjesztő arczvonásait a férfi leg-

először meglátja, szívében azon titkos gondolat támad: ez az, a kit én, mióta tudom hogy férfi vagyok, mindig kerestem; ha megnyerném hajlandóságát, kész volnék még ma nőül venni.

Az asszonyaság Abaházy Miklós ur után kérdésködött. Az ifju udvariasan meghajlott s mondá, hogy ő az, a kit keresnek.

— Levelet hozok Tabódy Máté notárius uramtól; de lelkemre kötötte, hogy egyedül csak Abaházy urnak adjam át, és ígértessem meg vele előre, hogy a mint átváltsa, ezer darabra szakítja.

— Tabódy Máté uram bátran bizhatik hallgatagságomban. Ő az első a városban, a ki velem idegennel nagy szívességet cselekedett, s én, bármi legyen levelében, a kintapon sem vallanám ki irata tartalmát.

Erre az asszonyaság átadá a levélkét, mely be sem volt pecsételve, és olvasá:

„Nem kell busulni. A patikás (pedig nem is nemes ember) titkon velünk tart. Adott nekem valami szert, a mi nem árt az embernek, de ha borba keverjük s meglöcsöljük vele a pecsenyét, olyan gonosz fertelmes szagot, és oly galád izt kölcsönöz, hogy két lábon járó tollatlan állat (mint egy görög filozofus az embert definiálta) inkább ézerszer meghal éhen, szomján, mint csak egy falatot, respective egy kortyot lenyeljen belőle. Én írtam ezt... a kinek nevét tekintetes B... né asszonyaság megmondta.”

Az ifju a papirt oly apró darabokra tépte, hogy a ki ismét össze akarná rakni, körülbelül oly munkája lenne, mint az anyagnak, a ki az érczelvasztóba esett ember gózzá vált testének elpárolgott részecskéit fogja összeszedni a feltámadás napján.

Egyéb teendő nem volt, mint a kortesek megmaradt részét annyira folyvást itatni, hogy legalább reggelig egy se juthasson közülük eszméletre. A mi az elmenteket illeti, ezek ugy is az elveszett juhok közé számítottak, ha ugyan a helybeli patikástól adott szerek fordulatot elő nem idéznének.

Különbben pedig minden arra mutatott, hogy a válság pillanata elérkezett Békésmegeyében. Ime a városi jegyző, a kinek hivatala egyenesen az uraság székszélyétől függött, titokban már az ellenzékhez csapott át. Patikás uram sem állhatott többé ellen lelke ösztönöző sugalmának, s bármily büszke volt eddig rá, hogy az (udvari gyógy-szereszek példájára) magát a vármegye és az uraság patikáriusának nevezte, mégis a midőn a lehetőség első reménysugara csilámlott fel, hogy immár a dolgok rendje megváltozhatik, rögtön megfordítá köpönyegét. Talán mert a vármegyét, mely a szegények és a rabok által elfogyasztott gyógy-szert fizetni szokta, nem akarta elveszteni. A kastély urai különben is csak Morison piluláival szoktak élni, ha ugyan létezett már ezen időben e hirhedt gyógyszer: de hogy más hozzá hasonló már ismeretes volt, senki se kételkedjék, ha mindjárt nem hirdették is csodatevő erejét a lapokban oly zajoskodással, mint napjainkban tapasztaljuk.

Az ifju megköszöné B... né asszony szives közbenjárását, és ajánlkozék, hogy haza kíséri őket.

A változatosságokban oly gazdag napot nem is fejezhette be szerencsésen. A rút iszákosság és kortes-kurjongatások után, néhány szót váltani egy derék anyával, a kire az igen ovatos jegyző ily fontos s rá nézve életbevágó titkot mert bizni! Aztán betekinthetni Róza kisasszony szemébe is, ezen gyönyörű szép szöke és kékszemű leánykának, a minő az ifjunak eddig csak álmaiban szokott megjelenni!

(Folyt. követc.)

József cs. kir. főherceg, Magyarorszáig volt nádora.

(Vége.)

Az 1805-ki országgyűlés a háboru veszélyei miatt egy hónapig sem tarthatván, Ferenc király az 1807-i april 5-ére Budára hirtetett ki új országgyűlést. A nádor helyzetét ezen gyűlés tárgyai s a kormány bevallott szándékai fölötte súlyossá tették. Egy részről a birodalom és uralkodóház érdeke, másrésztől a nemzet alkotmányos jogai állottak egymással szemben. Az előitételek- től elfogult nemesség gyakran oly kiváltságairól sem akart lemondani, melyek az egész haza vilá- gos hátramaradására állottak fenn s bizodalommal sem viseltetett a felülről indítványba hozott, bár gyakran ilyen üdvös reformokhoz. E kényes helyzetben József nádor férfias egyenességgel és igaz- ságos részrehajlatlansággal fogta fel az ügyeket s függetlenül hajlott most a kormány, majd a nemzet részére. E gyűlésen tartotta egyik legfé- nyesebb beszédét a „király, haza, alkotmány és nemzeti jólét” érdekében, s az elutasíthatlan korszerű reformok utjának egyengetésére. Mindaz- tal ezen országgyűlésen a kormány és nemzet közti ingerültség a legmagas fokra hajlott. Az indulatok ezen ingerült hullámzásában is csak a nádor közbenjárása szerzett némi csillapodást s a mennyire csak tehette, sőtretlenül kívánta fen- tartani a nemzet megtamadott jogait, s barátságos, nyajas rábeszélési s értelmi sulya által sok esz- mét tisztogatót, sok előítéletet kiirtogatót mind fenn, mind alant.

Az 1808-1 aug. 28-ára Pozsonyba összehívott országgyűlés fő tárgya a királyné (Ferenc király második neje, Maria Ludovika) koronáztatása volt. De a kedvező pillanat hatása alatt a nádor kieszközölte akkor azt is, a mit a mult országgyű- lése elérni nem lehetett, hogy t. i. a rendek a királynak három évre általános nemesi felkelést és 20,000 újonczot ajánlottak. Ez alkalommal alapított meg, a nemzet régi kívánata szerint, a magyar hadi akademia (a királyné neve után Ludovicium), melyre a hazaas adakozás azonnal mintegy másfél millió forintot gyűjtött össze. Ez intézet főigazgatóját a nádor vállalta el, s annak Vácsony Mihály főleltetését s életbeléptetését mindenképen siettetette. Az épület nagy részben el is készült, azonban a közel megnyitást az újra kitűrt háboru bizonytalan időkre elnapolta. A nádort ismét a nemesi had felállításának gondoljai foglalták el. Napoleon ismét sebes menetekben közelgett Bécs felé. Ferdinánd főherceg s korona- örökös máj. 1-jén s Maria Ludovika királyné máj. 5-én Budára menekültek. A nemesi-hadsereg Győr mellett pontosult össze egy főtáborban. — A francia hadsereg egy része csakugyan a magyar földre is betört, ostromatván mindenfelé. Napoleon kiáltványait, melyekben a magyar nemzet, külön király választására, elszakadásra stb. szólította föl. Győr sikajain ekkor történt a francia s osztrák hadsapatok között azon ütkö- zés, melyben a magyar nemesi fölkelőssereg is részt vett. József nádor Komáromba vonult, hol akkor a király s több főherceg is tartózkodott. Átalában ezen hadjáratban rendkívüli tevékeny- séget és pontoságot fejtett ki.

A Ludovicium ügye az alatt nem haladt előre. Számos körülmény jött közbe, melyek a megkezdett építés félbeszakasztását parancsol- ták. Ez történt a nádor figyelmenek másik ked- vencz tárgyával, a nemzeti muzeummal is, melynek kincseit, nehogy a háboru veszélyeinek kiteve maradjanak, Nagyváradra szállították, honnan csak 1810-ben kerültek vissza.

Az 1811-ik év szomorúan folyt le Magyaror- száigban. A birodalombeli nagy pénzkrisz, mely által, a papirpénz csökkenése mellett, mindenki vagyonának negyötödét egyszerre elveszté, nagy rémulést okozott e hazában is. Az országgyűlés ez évi aug. 25-ére hivatott össze Pozsonyba. Ennek fő tárgya a megrendített közhitel helyre- állítása volt. Azonban a hosszu viták sikertelenek maradtak, mert a kormány tervei homlokegye- nest ellenkeztek a rendek akaratával, s az ország- gyűlés 1812. jun. 1-én eredménytelenül zárattott be. A nádornak nyilvánosan megköszönték, hogy a szabad szöletés a tanácskozásokban oly erélye- sen fenn tudta tartani.

Vége a hosszas háboru is végét érte. Napo- leon, kit oroszorszáig hadjárata s a lipoczi ütközet egészen megtört, megszünt az ausztriai birodal- mat nyugtalanítani.

A lipoczi ütközet diadalaitól visszatért feje- delmek 1815. okt. 24-én Budára érkeztek. Ferencz

osztrák császár és magyar király, Vilmos porosz király és Sándor orosz császár s napokban Budán József nádor vendégei voltak, ki fényes mulatsá- gokkal fogadta őket. — Ugyanazon év aug. 30-án lépett második házasságra Hermina, anhalt-bern- burg-schaumburgi hercegnővel, kivel azonban ismét csak két évig élte a családi élet örömeit. Azon órában, melyben férjét szerelme kettős zá- logával Hermina és István ikergyermekekkel megajándékozta, 1817. szept. 14-én dült a szeret- tett nő a halál karjaiba.

A magyar nemzet újjászületésének s komoly haladásának korszaka voltaképen az 1825-ki or- száiggyűléssel kezdődik, s a siker, melyet felmu- tathatott, nagy részben József nádor érdemei közé számítandó. Bármi igazot és heves volt is a küzdelem egyes tárgyakban, a hódolat a nádor szellemi felsőesége s hazafüi buzgalma iránt mind- alkalommal élénken nyilatkozott. Ekkor alapított meg többi között gr. Széchenyi István nagylelkü kezdeményezése folytán a magyar tud- os társaság, s az alapítók között első helyen állott a nádor 10,000 ftnyi ajánlatával, elvállal- ván az intézet pártfogói címét is. — Átalában ez idő óta az lett minden törekvés, hogy egy részről az alkotmány jótéteményei, a jogok és terhek a nemzet minden osztályára aránylag egyenlően kiterjedjenek; más részről az értelmi- ség nevelése s anyagi javítások által a minden oldalú pangást jobblé, a szegénységet és nyo- mort a haza felvirulása s gazdagítása váltsa fel.

Az után egymástólan rendszeren következett országgyűléseken, mint a főrendi tábla elnökét, kiváló szerep illette. S az ő buzgalma s állha- totosságának lehetett nagy részben köszönni, hogy az alkotmányos jogok annyi küzdelem után végre némi megállapodást és biztosítást nyertek. Neki köszönhető a nemzet, hogy a saját, a nemzeti kifejlés s leghatalmasabb eszköze, az 1840-i országgyűlés után tágasab terít nyert. Nemzeti- ségünk ügyét illetőleg épen oly nagy József nádor érdeme. A magyar nyelv diadalát minden mó- don könyvitette közgyeinkben. Az ő közbenjárá- sa mellett lett törvénytől 1844-ben, hogy jövőben a király is magyarul szóljon a nemzethez s minden közügy e nyelven tárgyalassék. Sőt midőn a nemzet képviselői az ő nádor iránti kegyelemből, ki a magyar nyelvet tökéletesen értette ugyan, de beszélni nem igen tudta, őt önként fel akarták menteni a törvény kötelező ereje alatt: akkor a nádor nem fogadta el a gyöngéd ajánlatot, hanem magát szüntgy, mint más polgárt, alá kívánta vetetni a törvény kötelezésének. Különbben cön- des, értelmes, világos előadása tiszta, klasszikai latinsággal folyt ajkairól.

Az ország kormányzata mellett gondjainak egyik legkedvesebb tárgya Pest város virágzása, emelése volt, azt ohajtván, hogy az szép, nagy, gazdag, európai hírv város legyen. Midőn József nádor 1796-ban a hazába jött, akkor Pest még egy 20—30 ezer embert számláló diatelen ut- czáju kis város volt. Ő alkotta itt az első szépítő bizottságot s a városnak új építési rendszabályo- kat adott. Az 1838-i nagy árvíz idejében és után valódi védangyala volt a sokat szenvedett városi lakosságának. A korábban Vácra tervezett Ludovicium roppant épülete végre Pesten épült fel, de fájdalom, mai napig sem adathatott át eredeti hadi akademiai rendeltetésének, mert azon nehé- zéseket, melyek az intézet tannelye miatt a kor- mány és nemzet között keletkeztek, a nádor sem bírta kiegyenlíteni. Nagyobb sikerrel járt el a nemzeti muzeum épületének felállításával, mely a nemzet adakozásából s a nádor által vezetve az 1836-i országgyűlés után szerencsésen be is fejez- tetett. — Különbben alig volt közhasznu egyesület ez országban, mely az ő pártfogó kegyével ne di- csekedett volna. Ilyen volt a köztársaságok között a m. akademia, a Kisfaludy-társaság, m. gazd. egyesület, term. tud. társulat, a kisdudóvókat ter- jeztesztő egyes. stb. Az oszkerüi gazdaszat terén ő ma- gent elől fényes példával. Alcsüt és Kis-Jenő uradalmában valódi mintagazdaságokat állított fel a jószágkezelés és szeszterü gazdálkodás szem- pontjából, s egyegy elhagyott sivatagból pár év alatt paradicsomot tudott alkotni. Későbbi években legörömestebb időzött alszuti birtokán s mind végig a természet örömeiben s a tudományok ápo- lásában s élvezetében taláta legfőbb örömet. Nagy kedvelője volt a szépművészetnek is, csak a színháznak nem volt barátja, melybe, kivált idősb korában, soha sem járt.

Harmadik neje Maria Dorothea württembergi hercegnő volt, kitől egy fia s két leánygyermeke született s kivel boldog házasságban élt élte vég- perezeig.

1846-ban telt le nádori méltóságának félszázada. A nemzet nagyszerűleg, nemzetileg kívánta megülni szeretett nádorának félszázados emléknapját. November 12-dike lett volna a kitűzött nagy nap. Azonban ez időben a főherceg egészségi állapota oly aggasztóvá vált, hogy az ünnepelel a nádor felgyógyultáig elhalasztott. A felüldülés iránti remények azonban nem valósultak. József nádor 1847. jan. 13-án fokozottan betegsége következtében családjá körében s betegágyához szentett gyermekei karjaiban reggeli 9 órakor örök nyugalomra szenderült. Tetemei jan. 18-án tétettek le a budavári főhercegi sírboltba.

Neve megérdemli, hogy fennmaradjon a késő unokák emlékeztében is. S Pest polgárait illeti első sorban azon kegyelet, hogy a nagy nádor emléksobrát a főváros egyik az ebb terén mielőbb felállítsák.

A brüsszeli városház.

Európa fővárosai közül talán egyikben sincs oly nevezetes tér, amely úgy építészeti mint történeti nevezetesség tekintetében a brüsszeli „nagy piac”-ot fölmúlja; s az itt levő épületek közt is legkitűnőbb azon díszes épült városház, melyben négy század óta a brabanti főváros sorsa és története mintegy összpontosul, s melyhez oly sok nagy történeti emlék van csatolva.

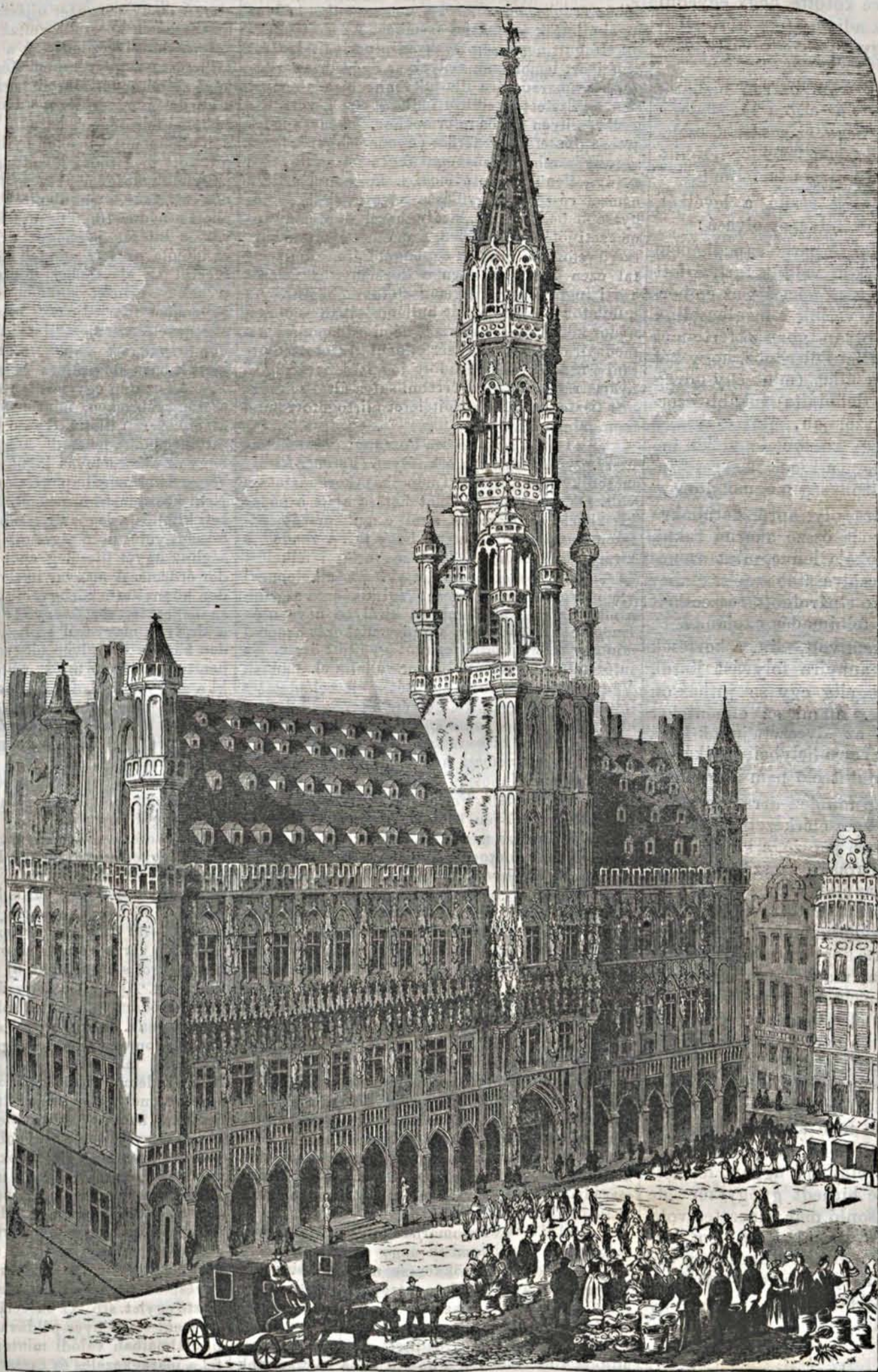
Maga a tér a történet lapjaira véres betűkkel van följegyezve, s ép oly emlékezetes, mint a budai „Szt. György-tér” reánk nézve. A nagy népbajnok Anneessen, a valódi szabadsághősök Egmont és Horn fejei ott hullottak porba; s azon tér volt egyszerű tanuja a nép örömeinek, ott tartattak a lovagjátékok s népvénnek, melyek sokszor oly tarka vegyületben változtak.

De térünk át magára azon nevezetes épületre, mely ezuttal képünk és ismertetésünk tárgya.

A brüsszeli városház építését még 1401-ben kezdték meg, s azon század közepe táján, Merész Károly uralkodása alatt lett befejezve. A góth stílusban készült épület díszéről mellékelt képünk szöveg fogalmat ad, mint a mielőre bármily leírás képes.

A ház kétemeletes, s földszintjén eredeti góth stílusban épült 17 oszlopcarnokból álló tor-

nác nyúlik végig. Az emeleten összesen 44 ablak van, közben pompás díszítőmunkával. Az épület négy szögletén nyolcszögű tornyok emelkednek. A főtorny, mely sugár és mérész alakjával valódi példányszerű a maga nemében, nem az épület közepén, hanem a 11-ik oszlop után emelkedik. A népmonda azt tartja, hogy az építész, ki a symmetria ellen ezen hibát elkövette, tévedését észrevevén, öngyilkossá lett bánatában. Ez természetesen nem áll, mert a palota nyugoti

A brüsszeli városház.

oldalát, a toronytól jobbra, csak 1444-ben kezdték építeni, midőn a keleti rész már rég készen volt; a mint az ablakok különböző díszítőmunkái is mutatják, hogy e két rész nem egy időben épült, de azért szépség és dísz tekintetében nem áll egyik a másik mögött.

Legszébb része azonban a gyönyörű középtorny, melynek izlés és szépségére nézve alig van párja. A négyemeletű négyzetű alapon, háromemeletes nyolcszögű torony emelkedik, mely is-

mét díszes pyramisban végződik. A rajtok levő ablakok kitűnően emelik amaz összhangot, mely az egészen eldől. A pyramis csúcán egy aranyozott gömb van, melyen Szent Mihálynak a város védszentjének szobra áll, úgy alkalmas, hogy a leggyengébb széllel lebbenésére a szél irányát fordul, s így szélvitorlául szolgál. Ezt azonban most magas helyéről levették a földre, de újra aranyozva ismét föl fogják helyezni.

Az egész épület különben rendkívül szilárd. Maga a palota 18' 7" magas, míg a torony, réz védszentjé is oda számítva, 350' 3" magasságba nyúlik föl, s így roppant magasságig emelkedik a nagy piac színe fölé.

A m. akadémiai palota szobrai.

Az akadémiai palota homlokzatának egyik díszét a rajta látható álló szobrok képezik. A tudomány és művészet első rangú hőseinek alakjai ezek, melyek művészet kezek által teremtve, kellemes összhangban állnak az épület egyéb szép részleteivel. E szobrok egyikét, Révai Miklós hazai nyelvtudósunk szobrát, mely Iszó Miklós szobrászunk mintázata után készült, már lapunk múlt évi decemberi folyamában bemutatuk. Ezuttal ismét három alakot mutatunk be, Galilei, Descartes és Raphael szobrai, melyek mind előkelő berlini művészek mintái után készültek.

A szobrok magassága 8 1/2-10 láb között változik s az egyes alakok jellemzetes formái a szemlélőre azonnal érthető magyarázatul is szolgálnak.

Galilei alakja hatásosan tünteti föl a szenvedések és nélkülözések iskolájában edzett komoly tudományos olasz férfit, az igazság és világszág sokat üldözött előharcosát.

E szobor külső formáiban s egész kifejezésében élénken és erőteljesen látjuk magunk előtt azon gondolatvilágába elmerült tudóst, ki nem törődve ellenségeinek zajgásával s a külvilág apró gondjaival, ritka észlelő tehetőségével s éles észével csak nagy eszméinek él s megállapítja azon örök időkre szóló természettörvényeket, melyeket sem a világi hatalom, sem a papi átok üldözése nem volt többé képes megdönteni.

A másik szobor Descartes francia bölcsész szemléltető alakját mutatja. A „cogito, ergo sum”

híres tétel ezen első kimondóját szokták rendezni az újabb filozofia megalapítójának tekinteni. Mindenesetre első helyen áll Franciaország összes bölcsészei között, mint ki a tudományok érdekében legsikeresebben fáradozott s kinek a matematika, physika, geometria, sőt a mechanika s optika terén is igen sok új eredményt köszönhet a világ, melyek később az előrehaladottabb korban számtalan közhasznú és nagyszerű fölfedezésre s találmányra szolgáltattak alapot.

A fiatalság kellemét és báját jelképező harmadik szobor a világhírű Raphael olasz festész alakját mutatja. E művész már ifjkorában, fényes és boldog életviszonyok között birt oly alkotói erővel, melyért tanulmányban megőszült társai is megirigyelték, s alkotott oly csodaműveket, melyek minden volt a leendő időkben az emberi szellem örök becsü művei közé fognak tartozni. A művész már 37 éves korában meghalt s innen van, hogy e szobor is az ifjúság életerejében állítja elének ez alak nemes vonásait.

E három szobron kívül az akadémiai palotáján látható még Révai Miklós alakja, melyről már szólottunk; továbbá Leibnitz és Newton alakjai, melyekről más alkalommal.

A m. akadémiai palota homlokzatának álló szobrai.

Magyar Tripartitum.

Az összes hazai törvények magyar nyelven kiadása oly eszme, melynek valószínűsége szükség gyanánt tekintendő. Ez eszme az utolsó időben gyakrabban pendített meg és életbeléptetésére meg is tétetvén a kívánatos lépések, a kitűzött cél elérése már csak az idő kérdése. Remélhető tehát, hogy a körülmények kedvezése mellett nem sokára bevezetett ténynyel állandunk szemben.

Azt hiszem azonban, hogy azallat is mindenkinél kötelességében áll ereje s tehetsége szerint oda működni, miszerint hazai törvényeink történelmére vonatkozó minél több adat gyűjtésének egybe, mely részint előkészítés s felvilágosítás gyanánt szolgál, részint érdekes időtanúságnak tekintetvén, a mult némely állapotának helyes megítélését lehetővé teendő.

Ezen cél egy részleteinek valóistása végett jelen soraimban egy ép oly érdekes mint ritka könyvet akarok ismertetni s a hazai közönségnek bemutatni. Bárta szabad királyi város tanácsának szives engedelmé folytán a hazánk történelmére vonatkozó ép oly gazdag mint nevezetes

okmányhalmazzal bíró városi levéltárban huzamos idő óta történelmi tanulmányaim gyarapítása végett buvárkodván, ezen foglalkozásom közben egy ugyanott őrzött s ritkán előforduló könyv akadt szemembe, melyet csak kevesen fognak ismerni. S ez nem más, mint Verbczy István hármastörvénykönyvének latin-magyar kiadása. A ki Verbczy ezen híres törvénykönyvének nagy mérvű befolyását hazánk jogi s társadalmi viszonyaira ismeri s méltányolja, kettős érdeklél fog annak magyar kiadása iránt viseltetni, mely bibliographiai, nyelvészeti s ipari tekintetben egyaránt nevezetes s különös fényt derít nemzeti irodalmunk állapotára a XVII. században. Mert akár a nyelv tisztaságát s kifejezőteljes gazdagságát, akár a nyomtatás csínját s hibátlanságát tekintjük, mindkét esetben teljesen kielégítve fogjuk magunkat érezni. Ez érdeket még azon körülmény is növeli, mely szerint e könyv nem a külföldön, hanem itthon, t. i. Bárta 1643-ban Klöz Jakab betűivel s költéségen nyomtatott, s így már ez oldalról is igénybe veszi tüzetesebb figyelmünket. Mindezeknél fogva, úgy hiszem, érdemes leendő e könyvet részletesen ismertetni.

A külső illetőleg röviden csak a következőket jegyzem meg. E könyv negyedrétű alakkal

bal oldalt a magyar, s a jobb oldalt a latin szöveg.

A párhuzamos két hasáb egymástól s a felső szövtől vastag vonas által van elválasztva. A szövekek nagyok, s míg a felsők az illető rész és cím számát s nevezetét tüntetik szemünk elé, addig az oldaltlevőkön különféle jegyzetek, idézetek s tanulmányok fordulnak elő.

Ezen külső kiállítás tehát diszére válik a híres bárta nyomdának, melynek termékei nagymérvű s jótékony befolyást gyakoroltak hazánk közviszonyainak fejlesztésére a reformatio idejében s névszerint akkor, midőn a város a jeles Stüchel Lénárt igazgatása alatt nagy hírű tudós iekolával bírván, központjává lón a felsőmagyarhoni reformatio.

A könyv teljes címe a következő: „Decretum Latino-Hungaricum sive Tripartitum Opus Iuris Consuetudinarii Inlyti Regni Hungariae et Transylvaniae, ac partium eidem subiectarum, una cum Methodo Articulorum Dialectium, Authore Stephano Verbczy. Huc accesserunt etiam Regulae Iuris Antiquae, Civiles et Canonicae, admodum perutilis et necessariae. Az az; Magyar és Erdély Országának Törvény Könyve, Irattatott Verbczy István által. Mostan ismét újjonnan és

másodsor, Dékúl s Magyarul, szép hasznos Regestromokkal s Régulákkal megőregbített és ki nyomtatott, Barphas, Typis et sumptibus Jacobi Klözi. Anno C. 1643.”

A czimlap az akkori idő szokása szerint széles, fekete arabeszk díszítési kerettel bír; a hosszú címzet alkotó szavak 17 különféle betűnemet képviselnek vörös és fekete színben. A czimlap tulsó oldalán széles fekete keretben a magyar birodalom czimere látható.

A könyv magyar czimében előforduló megjegyzés tudunkra adja, hogy itt már a második kiadással van dolgunk, mely azonban az első kiadásnak változatlan lenyomata. Az első kiadás az előző tanúsága szerint 1632-ben jelent meg Bárta, ugyanazon Klöz Jakab nyomdájában.

A czimlap után hosszabb latin előszó fordul elő, mely 1632-dik évi október 15-dikén Bárta irattatott s így eredetileg az első kiadáshoz volt mellékelve. Ez előszóban Klöz Jakab nyomdátulajdonos az olvasóhoz fordul, kijelentvén előtte, miszerint ő Verbczy hármastörvénykönyvének latin-magyar kiadását sok kitűnő s fényes állású férfi kérésére s névszerint azért vállalta magára, mert ez a Magyarhonban létező nyomdak csekély

Irodalom és művészet.

(A Kistalud-társaság másodikban kitűzött pályadíjai.) melyeket a febr. 6-ikán tartott közgyűlésen újra kihirdettek, a következők: 1. Kivántatik az elegia elmélet. Jutalma 25 arany.

Közüntézetek, egyletek.

(A Kistalud-társaság közgyűlése) febr. 6-ikán délelőtt folyt le az akademia disztermében. Daczára azon sokféle kínálózó alkalomnak, mely fővárosunkban most szemet és elmét gyönyörköd-

(A kis-kun-halasi ref. gymnasiumban) a félévi közvizsgák folyó hó 19-ik napján tartatnak meg, melyre az érdekeltek, s a nevelés s tanügy barátai tisztelettel meghívattak. — Az igazgató-ság által.

(A három nemzet költője.) Hugo Károly, hosszabb betegeskedése után Párisból Pestre érkezett. E színész-költő, kinek külföldön tartott előadásait francia és angol előkelő lapok egyformán dicsőretekkel halmozták el, jelenleg abban fáradoz, hogy jeles darabjai egyikét, melyekkel szinirodalmunkat gazdagította, a nemzeti színpadon színre hozza, mely alkalommal a fölvenások közt ő maga is tartana előadást. Fáradozásainak mi is sikert ohajtunk.

(„Az afrikai nő” előkészületeiről) már sokat hallani. Kiállítása pompás lesz, az öltözékek, a díszítmények mind újak s hir szerint fényesek is. Az első felvonás a portugali király titkos termében foly, melyet Horn festett, ép ily pompás a második felvonásban az inquisitio börtöne. De legzebb a harmadik felvonásban előforduló hajó a szabad tengeren, ez kitünő mű, mely a vihar alatt mozog és süllyed: szélessége 28 láb, mélysége pedig 20 láb. Gépezei részeit Baldewin készítte, a festés pedig Lehmann udvari festő kezéből került ki. A negyedik felvonás an egy festői szép déli táj látszik; az ötödikben egy indiai táj, sziklakkal, fákkal és szabad kilitással a tengeren.

(A pesti szegény-gyermek-kórházai sorsjegykért) beküldött összegekről II. kimutatás, mely egyszerűsödött nyilvános nyugtával szolgolt. Czárán Manó 25 forint, Nagy Éde 10 forint, Bercsinszky Károlyné 12 ft., 50 kr., gr. György László 50 ft., Haas Mihály püspök 10 ft., Girk György püspök 25 ft., Szitányi Adolfiné 12 ft. 50 kr., Kepler Sándor 3 ft., gr. Zichy Károly 25 ft., gr. Festetics György 10 ft., gr. Károlyi István 50 ft., Mátyás Károly 5 ft., hg. Eszterházy Pál 50 ft., Bonnaz Sándor püspök 25 ft., b. Rothachild (adakozásaképen) 20 ft., Majláth György főkap. 25 ft., Kubinyi Agoston 10 ft., Kornis Róza 12 ft. 50 kr., Szenczy Ferenc püspök 3 ft., Biró László püspök 5 ft., Bernát Zsigmond 1 ft., herceg Baththyány Fülöp 25 ft. Pesten, 1866-1 február 6-án. — Czanyuga József pénztárnok.

(A nyomdászok is adtak bált) Pesten a mult vasárnap az „arany horgony” termében, a pestbudai nyomdászgyűlés javára. A terem virágokkal volt díszítve s a bejáratnál szemben Guttenberg arcképe alatt egy kézi sajtó volt fölállítva. A játékon czél s azon testvéries szellem, mely a nyomdászok közt uralkodik, nagy közönséget gyűjtött össze már a nyomdászzal foglalkozók és családjaik köréből is, de voltak ezenkívül igen sokan, kiket ama közbücsülés vonzott oda, melyben a nagy horderejű foglalkozás mindenütt részesei. Az irodalmat és journalistikát is számosan képviselték, s szünóra alatt az étteremben barátságos felkötözötték folytak. A mulatság reggel 6 óráig tartott. A játékon czélra mintegy 500 ft. tiszta jövedelem maradt.

(A beadani olvasókört) illetőleg két ottani egyleti tag arról értesít, hogy a lapunk minapi számában közölt s általunk is kétségbevit hirt, mintha ez egyetből „a zsidók, papok és tanítók” ki volna zárva, nem egyéb pusztá rágalmnál. Az olvasókör alapszabályai épen most vannak meg erősítés végett a n. m. helytartótanácsnak fölterjesztve és semmi olyan nem tartalmaznak, a mi bárkit a fentebbihez hasonló hírek közlésére felhívhatna. Örömmel tesszük közzé e helyreigazítást s az illető tudósítót hírforrásainak szigorubb meg-megválogatására kérjük.

(Taldit holmik.) Pesten f. évi jan. 10-én egy csomag vas, 16-án pedig néhány süveg csukor találtatott. — A károsultak jelentsék magukat a kapitányi hivatalnál.

(Amerikai szokás meghonosítása.) Köz irodákban, hol sok ember megfordul, a kalap-kicserélések nagyon gyakran elő szoktak fordulni. Ennek meg akadályozására a budai takarékpénztárban igen helyesen be akarják hozni, hogy az ügyes-bajos emberek fölött kalappal végezhesék dolgaikat. A pesti táviradi és póstai hivatalban az már hosszabb idő óta szokásban van.

(Gyilkosság.) Kecskeméten Ladányi Gáspár nevű jó módú parasztkedő Virág Péter nevű cselédje agyonfőtté és megrabolta. A szegény áldozat holt tetemét az istállóban találták meg szalmába burkoltnak. A gyilkosnak is már nyomában vannak.

Mi újság?

(Udvari hangverseny) is lesz a budai várpalotában, s hir szerint a hegedűművészt Reményi Ede fogja játszani.

(Kisdedővői ünnepély Halason.) Kis-Kun-Halásról febr. 5-keről következő ünnepélyről értesülünk: Városunk egyhangúságát, mely a szokott farsangi élmények által sem lón ez év folytán megváltoztatva, f. évi január 29-kén egy oly kedélyes ünnepélyi szaktit meg, mely az ebben résztveteknél bizonyára kedves emléket hagyandó maga után. — A helybeli — mindinkább nagyobb pártfogásnak örvendő — kisdedővi intézetben ugyanis a fentirt napon gyermek-táncostélyi rendeztetett, ezzel az elhunyt nagy honleány gróf Brunswik Teréz arcképe ünnepélyes leleplezésre is kapcsolatba hozatván. — Az ünnepély délután négy órakor az ez alkalomra választékosan felkített intézeti helyiségben nagy számu közönség jelenlétében, a nagy honleány emlékére Kaackovics Lajos ur által írott emlékbeszéd fölolvására s az arckép leleplezésével vette kezdetét. — Ezt követte a kicsinyek táncmulatsága, szavalmányok elmondatása s azok a kicsinyek által értelmezése által megszakítva. — Az össze-gyűlt s a város mindenrangú lakosait képviselő közönség örömkönyvek között szemlélte a kicsinyek ártatlan jövedvét s azok bátor és illemteljes viselét, bámulá az értelmes feleleteket s azon óhaj-tással hagyá el az intézetet, hogy bár hazánk minden helységében alkantatnék óvoda s vettének meg ez által is a köznevelődés alapja. Általános a remény, hogy azok is, kik eddig pártérdékből óvodáktól köznevelődésért megvontak jövőre nem fogják eltérni, hogy a város e jótékony intézet részvétlányában szép működését megszüntetni legyen kénytelen. — L.

(A leghiresebb német költők egyike) Rückert Frigyes, mult hó 31-kén Neuzessben 78 éves korában elhunyt. Rückert 1789. május 16-án született Schweinfurtnak, Jenában tanulmányozta a nyelvészetet s szépirodalmat s ugyanott 1811-ben magántanárá lett. Nemsokára elhagyvára Jenát, 1815-ben a „Stuttgarter Morgenblatt” szerkesztésé vette át; a következő években Olaszországba utazott; visszatért Koburgban 1826. Erlangenben a keleti nyelvek tanára, 1840-ben pedig Berlinben titkos kormánytanácsos lett. Hosszu földi pályáját kényelmes viszonyok közt fejezte be ez a német irodalom körül magának oly nagy érdemeket szerzett férfiú.

(Hármas gyermek- és öngyilkosság.) Mező-turuló írják, hogy ott a napokban egy szegény nőnek három fiu-gyermeke született, ép, egészséges; — azonban az apa a miatti elkeseredésében, hogy öket miólt tartsa s nevelje fel — eszmélet vesztve, magát felakasztotta, de gyors segély következtében életének véget nem vehetett. — Segélyadományal többen járultak hozzá s gondoskodva van fölélők. A három fiu-gyermek nevei Ferenc, József, Károly.

(Haldózás.) Malvioux, a szélesebb körökben ismert és tisztelt pesti nagykereskedő, f. hó 6-ikán, életének 83-dik évében, elgyengülésfolytán meghalt. Az itteni kereskedelmi testület derék, tevékeny tagot vesztett benne. Béke hánvaira!

(Adakozások.) A Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez mult héten beküldött: A bukaresti magyar év. ref. egyház számára: Arad-Tornyáról Gyürky Zsigmond 1 ft. Dobsináról (Gömör) többten Dobay Vilmos által 35 ft.

Az utóbbi összeghez járultak: Dobsinai kaszinó 9 ft. 80 kr., Dobosváros 10 ft., Springer Sám. 50 kr. Brez Sárkány Zsuzs. 1 ft., Sárkány A. és P. 2 ft., Mátyás Károly 2 ft., Mező 1 ft., Niki Mihály 1 ft., Heutschy S. 50 kr., Gál Mihály 1 ft., Tiracher 50 kr., Springer Ján. 30 kr. Szent-istványi A. 1 ft., Dobay Vilmos 1 ft. 90., kr. összesen 35 ft.

(Kereskedők és iparosok számára alakuló „Társas kör”) a felsőbb engedélyt megnyerve, alakító közgyűlést február 4-én tart meg, mely alkalommal megválasztattak: elnökül Reichart Orbán; alelnök lett: Mandelló Károly, pénztárnok: Kriehuber József, jegyző: Horn Károly Gusztáv; választmányi tagok lettek: Rechtenitz Henrik, Beck Nándor, Lichtenberger Ignác, Leitner M. L., Uhl Sándor, Wahrman Sándor, Koehlin Ede, Kugler Adolf, Sebastiani Sándor, Meringer Mór, Schön Vilmos, Ormódi Vilmos, Steinbach Vilmos, Rott József, Weisz Emanuel és Kiss Zsigmond. Az egylet eddig közel 300 tagot számlál, czélja és irányja kizárólag kereskedelmi. Az egyletbe beléphet bármely osztálybeli, kellő műveltségű bíró, s feddhetlen erkölcsű egyén: e végett jelentkezhetni a választmányi tagok bármelyikénél.

Melléklet a Vasárnapi Ujság 6-dik számához 1866.

A fentebbi összegeket jelenleg a gyűjtés ügyében Pesten időző bukaresti ref. lelkésznek, t. Koós Ferencz urnak szolgáltattuk át.

— Ertesítés. A lapunkban közelebb megjelen „A francia időszaki sajtó” című czikk írója, Irányi Dániel barátunk arra kér föl, hogy miután a francia sajtóban közelebbi időkben újabb változások történtek, jelentenők ki, hogy ama cikkét még mult év nyarán írta.

Nemzeti színház. Péntek, febr. 2. „Az idegesek.” Vigjáték 3 felv. Sardou után ford. Feleki. E mulattató darab előadása ezuttal kétszeresen érdekessé vált azon körülmény által, hogy Ó Felsége a Császár és Császárné is megtekintették. Az előadás átalban sikerülten folyt s a legmagasb vendégek tetszését megnyerte.

Szerkesztői munkával. 8075. Hidegpatak. A vidéki tudósításokban tényeket keresünk, nem deklamatiókat és szótakat. 8076. A zenei halltan köréből. A czikk szakértőknek igen érdekes, de lapunk körét túlhaladja. 8077. Család. K. J. az újabb adatokat köszönjük. Ha valaki rendszerbe szedné, hasznos szolgálatot tehetne vele az irodalomnak.

8078. A fiatal orvos és vak leány. Félünk, hogy valami érzélgő német beszéln. Nem nekünk való. A fordítást, a mint itt-ott bepillantottunk, gyengének, magyar-talannak találtuk. 8079. S. Patak. Dr. S. J. Magánlevelünk bővebben szól. A folytatás következik. 8080. Magyarhon költőinek. A dicsőretnek talán megörülének, de a gyenge kultúrférelt megharagudnának.

8081. Paris. I. D. Nem felegethetjük tovább a nazaránusok dolgát. Csak mint gyülemler méltó társadalmi és lélektani konzervum közöltük az ismertetést; de a jelen időkben nem lehet a mi feladatunk, ellenők, annál kevésbé mellettek nyilatkozni. Most az alkotmányos szabadság küzdelmeit éljük, — a vallás szabadságát majd más időknek kell átengednünk. Addig is tiszteljük Amerika szabad intézményeit. 8082. Felsőbanya. K. G. A bányászati czikk legjobb akaratunk mellett sem közölhető. Előadás tekintetében nagy javításokat igényelne. 8083. Felektő. Sz. J. A „Sorozat” travestíciója nem csak szerencsétlen, de valóban a botránkokozig gyenge csinálmány. 8084. Vén Turszky. Rendben van minden. A pontos és gyors küldeményért nagy köszönetet mondunk. 8085. Mikod. I. A. A kastély rajzát s leírását szívesen vesszük. Ha a fénykép tiszta és érthető, egyéb rajzra nincs szükségünk. A régebbi czikkre kedvező alkalmat még nem találunk s a folytatás megküldését egyelőre nem látjuk sürgetősnök. 8086. Debrezen. M. Á. Elő van fizetve mind a két lapra. Genfben szintén.

8087. Pécs. Dr. M. L. Az utazási rajzokat köszönettel vettük s egy kis simitással érdekes olvasmány lesz belőlök. De a fényképek nem használhatók. Az ily stereoskopba való képek a mi czéljainknak nem felelnek meg s rajzolóink munkáját csaknem lehetetlen teszik.

Becces és ritka könyvek. Következő becces s ritka könyvek vannak alulirt könyvárusnál eladás végett letéve s azokra megbízásokat elfogad: Budai Ferencz M. O. Polgári Lexikonja a 14-ik század végeig, teljes tiszta példány. Felső M. o. Minerva 1825-től egészen 1836-ig. Teljes új tiszta péld. 16 szep kötetben. Uj Magyar Muzium, 1850—1859-ig 18 díszkötetben kötve. Budapesti Szemle 1—70 füzetig, teljes, füzve. Pászman Fétér. Hodegus. Igazságra vezelő kalauz. Nagy folio, díszkötetben kötve. A Vasárnapi Ujság s Polit. Ujdonságok eddig megjelent összes évfolyamai 19 1/2 kötetben részint kötve, részint füzve. Minulenes Gyűjtemény 7 kötetben kötve. Döbröntey Erdélyi Muzium 10 füzete. Heltoy, Báthly, Horányi, Décsy, Kovács, Feszler és Szauostics Magyar krónikák. Fraenkel B., miskolczi könyvny.

Sakkjáték. 319-dik sz. f. — Gróf Pongrácz Arnoldtól. Sötét.

Világos indul, s 4-ik lépésre matot mond. 314-dik számú feladvány megfejtése. Világos. Sötét. 1. Ba1—g1 . . . . . Kf6—g6 2. Bb7—h5 . . . . . Hb2—d3 3. Hg2—h4 . . . . . tetsz. sz. 4. F— vagy K—h4-mat.

Helyesen fejtették meg. Veszprémben: Fülöp József. Miskolcon: Czenth József. — Pozsonyban: Csery Gábor. — Pesten: Cselkó György.

Nyilt tér. *) — (Kérelm.) Ács Gedeon, Ács Zsigmond foktűri ref. lelkész testvére, ki az 1848-ki forradalomkor ref. lelkész volt, s később Törökországba, onnét E. Amerikába menekült, s Németországban bostoni barátainak legutoljára irt levelet — de Magyarhonból nem irt senkinek — tisztelettel kérik, tudassa hol tartozkodásait régi meghitt barátával László Károlyival — (e czim alatt Mr. Charles László, Care Messrs B. F. Smal et Co. New-York.) *) E rovatban közölt cikkekkert csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

TARTALOM. Erzsébet császárné és királyné Ó Felsége (arckép). — Meghaltam. — A kortes-világ eredete (folyt.) — József cs. kir. főherceg, Magyarország volt nádora (vége). — A brüsszeli városnév (képpel). — A m. akademiái palota szobrai (három képpel). — Magyar Tripartitum. Tompa Mihály legújabb költeményéről. — Régi török levél. — Egyveleg. — Tárház: Ó Felsége Budapestben. — Irodalom és művészet. — Egyház és iskola. — Közüntézetek, egyletek. — Mi újság? — Nemzeti színház. — Szerkesztői munkával. — Becces és ritka könyvek. — Sakkjáték. — Nyilt tér. — Heti naptár.

HETI-NAPTÁR. Táblázat a hetek napjairól, tartalmazva a hónapokat és a napokat.

8087. Pécs. Dr. M. L. Az utazási rajzokat köszönettel vettük s egy kis simitással érdekes olvasmány lesz belőlök. De a fényképek nem használhatók. Az ily stereoskopba való képek a mi czéljainknak nem felelnek meg s rajzolóink munkáját csaknem lehetetlen teszik.

Becces és ritka könyvek. Következő becces s ritka könyvek vannak alulirt könyvárusnál eladás végett letéve s azokra megbízásokat elfogad: Budai Ferencz M. O. Polgári Lexikonja a 14-ik század végeig, teljes tiszta példány. Felső M. o. Minerva 1825-től egészen 1836-ig. Teljes új tiszta péld. 16 szep kötetben. Uj Magyar Muzium, 1850—1859-ig 18 díszkötetben kötve. Budapesti Szemle 1—70 füzetig, teljes, füzve. Pászman Fétér. Hodegus. Igazságra vezelő kalauz. Nagy folio, díszkötetben kötve. A Vasárnapi Ujság s Polit. Ujdonságok eddig megjelent összes évfolyamai 19 1/2 kötetben részint kötve, részint füzve. Minulenes Gyűjtemény 7 kötetben kötve. Döbröntey Erdélyi Muzium 10 füzete. Heltoy, Báthly, Horányi, Décsy, Kovács, Feszler és Szauostics Magyar krónikák. Fraenkel B., miskolczi könyvny.

Sakkjáték. 319-dik sz. f. — Gróf Pongrácz Arnoldtól. Sötét.

Világos indul, s 4-ik lépésre matot mond. 314-dik számú feladvány megfejtése. Világos. Sötét. 1. Ba1—g1 . . . . . Kf6—g6 2. Bb7—h5 . . . . . Hb2—d3 3. Hg2—h4 . . . . . tetsz. sz. 4. F— vagy K—h4-mat.

Helyesen fejtették meg. Veszprémben: Fülöp József. Miskolcon: Czenth József. — Pozsonyban: Csery Gábor. — Pesten: Cselkó György.

Nyilt tér. *) — (Kérelm.) Ács Gedeon, Ács Zsigmond foktűri ref. lelkész testvére, ki az 1848-ki forradalomkor ref. lelkész volt, s később Törökországba, onnét E. Amerikába menekült, s Németországban bostoni barátainak legutoljára irt levelet — de Magyarhonból nem irt senkinek — tisztelettel kérik, tudassa hol tartozkodásait régi meghitt barátával László Károlyival — (e czim alatt Mr. Charles László, Care Messrs B. F. Smal et Co. New-York.) *) E rovatban közölt cikkekkert csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

HETI-NAPTÁR. Táblázat a hetek napjairól, tartalmazva a hónapokat és a napokat.

8087. Pécs. Dr. M. L. Az utazási rajzokat köszönettel vettük s egy kis simitással érdekes olvasmány lesz belőlök. De a fényképek nem használhatók. Az ily stereoskopba való képek a mi czéljainknak nem felelnek meg s rajzolóink munkáját csaknem lehetetlen teszik.

HIRDETÉSEK.

Alólt könyvkiadó-hivatalában Pest, egyetem-utca 4-dik sz. a. megjelent, s minden könyvtárnál az országban kapható:

a magyar országgyűlés képviselőháza elé terjesztett VÁLASZFELIRATI JAVASLAT a legmagasb trónbeszédre.

8-rét alakban. Ára füzve 10 krajczár.

Ugyanott megjelent és kapható:

az országgyűlési BESZÉDTÁR,

az 1865 66-ik évi országgyűlésen tartott nevezetesebb beszédek és iratok gyűjteménye 1-ső füzeté.

TARTALOM:

A Trónbeszéd. — A képviselőház tagjainak fogadtatása Ö Felsége által. — Bernáth Zsigmond beszéde. — Ö Felsége válasza. — A felsőház tagjait vezérlő primás beszéde. — Ö Felsége válasza. — Szentiványi Károly alsóházi alelnök beköszöntő beszéde. — Gróf Andrássy Gyula alsóházi alelnök beköszöntő beszéde (december 21-kén. Gyorsirói följegyzés után).

Ujévi tisztelgés Deáknál,

s végül:

A VÁLASZFELIRATI BIZOTTMÁNY javaslata,

felolvasatott az 1866. február 8-kán tartott nyilvános ülésben.

Ára 10 krajczár.

Heckenast Gusztáv
könyvkiadó-hivatala.

Lég-viz (Luftwasser)

mely különösen aranyér-betegségeknek rendszeres használatra ajánlható; megbecsülhetlen hatást gyakorol továbbá a szokványos főfájások, fejköszvény, mellszorongás, emésztési tehetlenség, altesti bajok, búskomorság, dugulás, s az epelkülönítés háborgatása esetében.

1 palack ára 40 kr.

Valódi minőségben kapható: Pesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész úrnál, király-utca 7-dik sz. a. 1478 (5-16)

Sós-borszesz, mint háziszer!!

Ezen készítmény a leggyorsabban ható gyógyszer, nevezetesen: ló- vagy más fegyverek által ejtett sebeknél, és különösen fagyás-, fagy-, fű- és fül-fájásoknál, régi sérvek, gyógyulni nem akaró sebeknél, rákfekélyek, tűz általi sebek, szemgyulladásoknál, bennlások és sűrűléseknél.

Cs. kir. kiz. szab. ÉLET-ITAL!!

Ezen gyógyszerrel bíró növényanyagokkal készített és sok hírneves orvos s egyéb külön élismerések mellett ajánlják, különösen ezen nedves és egészségtelen időben a t. cz. közönség figyelmébe, jelszen: hideglelés, láz, emésztésihiány, gyomor-görcs, epeinger, hagymáz, belgörcsök, vizeletszorulás és álmatlanság ellen.

Használati utasítások magyar vagy német nyelven ingyen mellékeltek, elismert bizonyítványok és bizományosaink névsoraival, melyek itt nagyszámu mennyiségűk miatt nem közölhetők.

Numvári Werther Frigyes,

cs. k. kiz. szab. „Élet-ital” és „Sós-borszesz” gyárának, központi iroda és főraktára, országút 25. sz., a muzeum áttellenében.

Ezen szerek kaphatók TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész úrnál is.

Ára egy nagy üveg „Sós-borszesz”-nek . . . 1 ft. — kr.

„ „ kisebb „ „ . . . — ft. 45 kr.

„ „ nagy „ „Élet-ital”-nak . . . — ft. 80 kr.

„ „ kisebb „ „ . . . — ft. 55 kr.

Nagyobb rendeléseknél illetékes kamat engedményeztetik.

Minden gyomorhaj és váltólázban szenvedőknek nagyon ajánlandó

DR. PEARCE EDW. 1502 (1-12)

szabadalmazott

GYOMORSZESZE

(Magen- Essenz)

mint kítőnö segedszer, ugymint: elromlott gyomor, étvágyhiány, gyomor-émelygés, rögzött gyomorgyengeség és rozsz emésztés, savanykésés, gyomorégetés, felfuodás, gyomorgöres, fejfájás (ha t. i. ez a gyomorból származik), váltóláz stb. ellen.

Főraktár egész Magyar-, Erdély-, Horvát-, Tót- és Dalmát-országokra nézve:

PESTEN TÖRÖK JÓZSEF

gyógyszerész úrnál, király-utca 7-ik szám alatt, kihez mindazon vidéki gyógyszerész urak, kik raktárt kívánnak átvállalni, sziveskedjenek fordulni.

BÉCSRE és a többi koronárszágokra nézve a főraktár WEISS JÓZSEF gyógyszerész úrnál létezik Bécsben, Tuchlauben Nr. 27.

Azokon kívül még léteznek raktárak következő gyógyszerész uraknál:

Aradon: Szarka János.	Jászkan: Ody Károly.	Pozsonyban: Pisztor J. B.
Baán: Bartovics István.	Jolsván: Maléter Béla.	Rhinseeberger D.
Bátaszéken: Pasch Lajos.	Kolozsvárt: Hincz D. és	Rimaszombatban: Hamal-
Brassóban: Stieher Ede	Wolf János.	jár K.
„a fehér templomhoz”	Lugoson: Kronetter F.	Rosnyón: Posch J. J.
Csacszán: Bentsath Fiedl.	Magyar-Ovárt: Sziklay	Sarboárdon: Trsztyánszki
Czircezen: Vekerle János.	Antal.	Károly.
Debreczenben: Borsos F.	Makón: Nagy Adolf.	Szegeden: Aigner Károly
Egerben: Ertinger Ignác.	Miskolcon: Balogh Istv.	és Meak Gyula.
Eszéken: Karolovics M. és	Módoson: Jezovits Zeig-	Szent-Miklóson: Haluska
Deszathy István.	mond.	Péter.
Daruvár-fürdőben: Kus-	Monoron: Demtsa Kon-	Színér-Várallyan: Gerber
schevitch A. L.	stantin.	Ödön.
Göllnitzben: Brumann K.	Munkácsen: Gottler Lip.	Szükszón: Aichmann Józ.
Ede.	Nagy-Lakon: Lenhard J.	Temesvárt: Fecher J. E.
Gyöngyösön: Kocziano-	Nagy-Mihályban: Czibur	Tokajban: Krötzer Ágost.
vich J.	Bertalan.	Tornallyan: Liphay J.
Győrött: Némethy Pál.	Naszeban (Szlavoniában):	Ungváron: Bene L.
Hajdu-Dorogon: Tanács	Mernyik András.	Uj-Bányan: Nickel Ödön.
Mihály.	Oroszházán: Székány Istv.	Varasdon: Lellis Ede.
Illokon: László Frigyes.	Pécsen: Nendtwich Vilh.	Zágrábban: Mittelbach Zs.
Jánosnázán: Kossa Guszt.		

Ára egy üvegesének, használati utasítással együtt, 1 forint.

Postán küldve a pakolásért 20 kr. több.

Isméti eladóknak illendő engedék adatik.

GRIMAUULT és TÁRSA gyógyszerészek

Matico-injectioja és matico-tokocskaí

PÁRISBAN (Rue Richelieu 45). 1395 (10-32)

Uj gyógyszer, mely a Perui matico-fa leveleiből van készítve a gonorrhoe gyors és csalhatlan gyógyítására a nélkül, hogy a belső részekben feszültséget vagy gyulladást idézne elő. Dr. Ricord s a párisi orvosok többje ezen szer megjelenése óta minden más gyógyszeret mellőznek. Az injectio, a betegség kezdetekor a tokocskaí idült esetekben, mikor a copahú, cubeba s más érczes alapokon fekvő injectiók hatása eredmény nélkül maradtak — alkalmaztatik. — Az injectio ára 2 ft., a tokocskaí ára 2 ft. 50 kr. A főraktár létezik TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, Pest király-utca 7. sz. a Nines többé Dorsch májola! 1394 (10-32)

Dicséretesen ismert szépitőviz,

ugynevezett

HERCZEGNŐ-VIZ,

mely a bórnek ifjas frissességét visszaadja s az arczszínt a legkesőbb korig, fehéren, nyúlékonyan, tisztán, s légyan fontartja, az arczot, nyakát, kezét s a kart minden bőrtisztatálanságtól, u. m. szepelő, máj-folt, napégetés, sárga-foltok, pórszemek, orrvér-heny, sömör, hópórszék, égetés s arczredőkötől megóvja. Ezen hatóságára nézve dicséretesen ismert szépitőszert egyedül s kizárólag valódi minőségben kapható:

L U E F F M.

illatszerárak-kereskedésében

a „Minervához” 1478 (4-10)

Pesten, váci-utca 21-ik szám alatt.

Rövid időre tetemesen leszállított árú könyvek.

Gróf Monte Christo.

Regény Dumas Sándortól.

Fordította Sió. 24 füzet. Bolti ára 7 ft. 20 kr. Leszállított ára 5 ft.

Az Angol Parlament és eljárása.

Irta May Erskine Tamás, 1501 (1)

az angol alsóház segédegyezője.

A 4-ik kiadás után átdolgozta Barsi József.

2-ik jutányos kiadás. Bolti ára 3 ft. Leszállított ára 1 ft.

Bolti ár	Leszáll.
ft. kr.	ft. kr.
Abonyi Lajos, Egyetem pallosa. 3 kötet	3 — 1 —
— Regék a kandalló mellett. 2 kötet	2 10 — 80
— Regék a pszörtü mellett. 2 kötet	1 40 — 80
Alvinczy F., Erkölcsi példák. Egyházi és világi nép- oktatóknak használatul; másoknak hasznos olvasmányul	2 80 1 40
Beóthi László. A két macskához, Goldbach & Cie fűszerkeresek Regény. 2 köt.	2 10 — 70
— Puszták fia. Regény	1 40 — 50
— Nesze semmi, fogd meg jól. Sok képpel	1 40 — 50
— „Lacci-konyha.” A legjelesebb magyar fűszákaesok stb. közreműködésével. Torzképpel	1 40 — 50
— 101 Cholera-csepp. Vagyis akár akarsz, akár nem, megpukkadsz nevettedben. 2-ik reménytelenül kiadás	— 70 — 30
Bús Vitéz, Szarkalábok. Humorisztikus elbeszélések. 2 kötet	1 50 — 50
Carlén Emilia, Egy évi házasság Regény. Fordította Horányi	1 — — 50
Degré Lajos, Két év egy ügved életéből. 2 kötet	2 40 1 —
— Salvator Róza. 3 kötet	3 15 1 20
— Ördög emlékiratai. 2 kötet	2 10 — 80
— Novellák 3 kötet	3 15 1 20
— Kalandornó. 2 kötet	2 45 1 —
Dobos János, Egyházi beszédek. A földmivel háznál és házán kívül	1 80 — 90
Gerard, Az afrikai orozánvádaszat. Franciaából fordítva, képpel	1 40 — 80
Glatz Jakab, Erkölcsnevelő beszédek. Gyermeknek számára. Szabadon fordította Szankó-Csapitzky Lilla. Színezett képpel	1 — — 40
Egy herceg titkos neje. Regény franciaából fordítva	1 5 — 40
Hugo Victor, A nyomorultak. Francz. fordították Huszár és Re- vickzy. 20 füzet.	15 — 10 —
Jambor Pál, A magyar irodalom története 2-ik jutányos kiadás. 2köt.	3 — 2 —
Kazinczy Gábor, Martius Galeot könyve Mátyás király jeles, bölcs és elmés mondásai és tetteiről. 2-ik jutányos kiadás	2 40 1 20
Ketskemény Aurél, Vázlatok egy év történetéből. 1860.	2 — — 80
Lamarfine, Graziella, franciaából fordította Thalabér	— 60 — 40
Liebig Justus, A mezői gazdaság jelen állapota, mint a tudomány közhasznosságának bizonyossága. Fordította Barsi József	— 40 — 20
Méry, Héva. Regény, fordította Huszár Imre	— 85 — 40
Nagy Iván, Magyarország családai czimerekkéi és leszármadási táblákkal. 19 kötet A—Z	64 — 42 60
Rarey J. S., A lélekállás legújabb módja. Angolból fordítva	1 — 85 — 40
Shakespeare, Lear király. Fordította Vörösmarty M.	1 — — 40
Szalay L., Adalekok a magyar nemzet történetéhez a 16-ik században	2 40 1 20
P. Szathmáry Károly, Izabella. Történelmi regény. 2 kötet	2 — 1 —
— A bujdosók Történelmi regény. 2 kötet	2 — 1 —
— Bethlen Miklós. Történelmi regény. 1 5 — 40	
— Sirály. Történelmi regény. 3 kötet	3 — 1 20
Széchenyi István gróf, Kiadatlan irataiból	— 90 — 20
Terey Pál, Angol Skóthoni napló 1858/59. évekről. Számos ké- és famszettel	5 — 1 50
Tigrisvádaszat Indiában, Rice William gyalogvádaszati Radsputa- nban. Magyarította Brassai Samu. 4 képpel	1 60 — 70
Vas Gereben, Multak emlékei. Regényes korrajzok. 2 kötet	2 — 1 —

Kaphatók Ráth Mór könyvkereskedésében Pesten, a „vastuskóhoz.”

Uj bolt-nyitás.

Takátsi János

„A VÖLEGÉNYHEZ”

czimzett, ezelőtt a váci-utczában jól ismert és a kiúrulás által megszünt fehéremű kereskedése jelenleg a

kis hid-utczában, a „vastuskóhoz”

rendkívül olcsó árakon

nyitvatván meg, u. m.:

- 2 1/2 forint férfi-vászoningek, középfinom,
- 3 1/2 forint „ „ finom,
- 4 és 5 forint férfi „ egész finom,
- 2 1/2 forint nő-ingek, horgolt csikkal,
- 3 „ „ szegélyzett mellel,
- 4 és 5 forint „ „ himzett mellel,

nagy választék gyermek-, flu- és leány-fehéreműben, rumburgi, hollandi és bórvasznak, asztalneműk, kávéabroszok és zsebkendőben. 1413 (9-0)

A Dr. Pattison-féle köszvény-gyapot enyhíti s gyorsan gyógyítja a

köszvény és csúzók

minden nemét, u. m.: arcz, mell, nyak és fogfájdalmakat, a fej, kéz- s térd-köszvényt, gyomor és altesti s a t. fájalmakat; 1 csomag ára használati utasítással együtt 50 kr., egy nagyobb csomagé 1 ft. 1509 (1-5)

Valódi minőségben kapható: Budán, TAUB W. Tabán, szarvastér 613. sz. a.

Több kitüntetett érmek tulajdonosa. Kärnthner-Strasse Nr. 27, Bécsben. Cs. kir. szab. vászon- és asztalnemű-gyárból. a Himmelpfort-utca szeglet-boltjában. Küldemé-nyek mindenfelé; szállító stb.

FOGL E. vászon- és fehéreműgyár-raktára

Kärnthnerstrasse Nr. 27, a Himmelpfort-utca szeglet-boltjában

„ZUM ERZHERZOG KARL” Bécsben, a t. cz. közönségnek úgy itt, mint a vidékeken is azon ritka alkalmat nyújtja, hogy a legkezebb gyárkészítmények még a szakértőkre nézve is bünalatos jutányos árakon bevásárolhatók

Levelbeli megrendelések mindenhol pénzbeküldés, vasúti vagy posta-utánvét mellett elküldetnek.

Szabott árak jótállás mellett.

Férfi-ingek (Megrendelésnél a nyakbőség kéréttik) 2 ft., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft.—5 ftig a legfinomabb.

Csak Női-ingek (Megrendelésnél a mellbőség kéréttik) sima 1 ft., 80 kr., horgolt és svájci redős mellel 2 ft. 50 kr., himzett 3 ft. 50 kr., aisan himzett francia alaku és angol lady-
alaku, ezek igen finom vászon-ingek redőkkel, betétekkel és valódi csipkékkel, ára csak 4 ft. 50 kr., 5 ft., 6 ft., 6 ft. 50 kr. a legfinomabb.

rumburgi Vászon férfi-gatyák (Megrendelésnél a hasbőség kéréttik) német 1 ft., 1 ft. 50 kr., magyar 1 ft. 75 kr., 2 ft., francia 2 ft. 25 kr., 3 ft. 3 ft. 50 kr. a legfinomabb.

1463 (5-6) 12 darab vászon zsebkendő, kisebb fajta 1 ft. 50 krtól 2 ftig, a nagyobb 2 ft. 50 kr., színesek is úgy szinte ezerna-batizkendők hölgyeknek, és vastagszövetűek férfiaknak 3 ft. 50 kr., 5 ft., 7 ft., 10 ftig a legfinomabb.

12 darab törökülő-ző- vagy asztalkendő 5 ft., 6 ft., 7 ft. 50 kr., 9 ftig a legszebb vászondamaszt.

30 rőfös kézfonatu-vászon fehéritett és dupla ezernavaszon fehéritlen 7 ft. 50 kr., 9 ft. 50 kr., 11 ft., 13 ft., 15 ft., 18 ftig a legfinomabb.

24 rőfös 1/4 széles szép hollandi vászon (6 ingnek) 11, 13, 15, 18 ft., 20 ftig a legfinomabb.

40-42 rőfös jeles szövetség (ágynemű vagy 12 női ingnek) 14, 15, 18, 22 ft. 24 ftig a legfinomabb.

50 és 54 rőfös hasonlíthatatlan jó rumburgi vagy hollandi szövet (kézfónatu és 1/4 széles) 20 25, 30, 35, 40, 50-60 ftig.

A pénztételek kamatlába alkalmat szolgáltat, hogy azon vevő, ki nyolczvan forint árut vásárol, meglegelőleg finom ruhát kap ráadásul.

A levelek eközp Kärnthnerstrasse Nr. 27, im Eckgengübe der Himmelpfortgasse czimzéndök: „ZUM ERZHERZOG KARL” Wien.

A legnagyobb vászonruha-raktárban

„Ypsilantihoz” Pesten,

kaphatók a legolcsóbb árakon és legnagyobb választékban minden-nemű fehéreműek férfiak, hölgyek és gyermekek számára,

ugymint:

20000 darabnál több férfi-ingek rumburgi vagy hollandi vászonzól darabja 2 ft. 75 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 5 ft. 60 kr., 6 ft., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 8 ft., 10 ft., 12 ft.

10000 darabnál több színes férfi-ingek 1000 különböző mintában, régiebb mintája 1 ft. 80 kr., 2 ft., legújabb minták és legdivatosabban varrva 2 ft. 50 kr., 3 ft. 50 kr.

Férfi pamut madapolan férfi-ingek 1 ft. 75 kr., 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr.

Férfi-gatyák vászonzól, magyar vagy félmagyar mintára 1 ft. 75 kr., 2 ft., 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr.

Női ingek rumburgi vászonzól, simák 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 5 ft.

Női ingek rumburgi és hollandi vászonzól himezve 4 ft., 5 ft., 6 ft., 7 ft., 7 ft. 50 kr., 8 ft., 9 ft., 10 ft., sveiczi és francia mellustrával 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft., 7 ft.

Fiú-ingek vászonzól 4 éves 1 ft. 80 kr., 2 ft. 10 kr., 6 éves 1 ft. 85 kr., 2 ft. 40 kr., 8 éves 2 ft., 2 ft. 45 kr., 10 éves 2 ft. 10 kr., 2 ft. 65 kr., 12 éves 2 ft. 40 kr., 2 ft. 90 kr., 3 ft. 50 kr., 14 éves 2 ft. 65 kr., 3 ft. 15 kr., 4 ft. 20 kr., 16 éves 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr.

Színes fiú-ingek 4 éves 1 ft. 25 kr., 6 éves 1 ft. 30 kr., 8 éves 1 ft. 55 kr., 10 éves 1 ft. 75 kr., 12 éves 2 ft., 14 éves 2 ft. 10 kr., 16 éves 2 ft. 20 kr.

Mindenemű teli alsó mellények, nadrágok, harisnyak és egyéb teli czikkék férfiak és hölgyek számára nagy választásban.

Főraktár a legjobb amerikai krolinlank fehér vagy hamuszín, darabja 2 ft. 50 krtól 6 ftig, vorös 5 ftől 8 ftig.

Színes alsó szoknyák legfinomabbak, darabja 6 ft. 50 kr., 7 ft., 7 ft. 50 kr.

Ferstel orvos tyukszem-irtószere egy üvegeske 50 kr.

És sok egyéb kész fehéremű czikkék, melyekről az árjegyzék kívánatra bérmentesen elküldetik.

Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat rumburgi, hollandi, irlandi, kreasz- és bórvasznakban a legolcsóbb gyári árakon.

Vászonzsebkendők tucattja 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft., 7 ft. 50 kr., 8 ft., 9 ft., 10 ft., egész 20 ftig.

Törökülőzők tucattja 5 ft. 50 kr., 6 ft., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 8-16 ftig.

Színes agyi kanavasz vége 9 ft., 10 ft., 11 ft., 12 ft., 13-16 ftig.

Valóságos vászon-asztalnemű.

Asztalkendő tucattja 5 ft. 30 kr., 6 ft. 20 kr., 6 ft. 60 kr., 7 ft. 50 kr., 8 ft., 9 ft.

Abroszok minden nagyságban hat személytől 24-ftig. Asztali köszletek 6, 12, 18 és 24 személyre. Legjobb minőségű kötő-ezerna csomója 1 ft. 20 kr., és 1 ft. 60 kr.

Nagy választás agyterítők, pique és tricott-paplanokból, kávé-kendőköl és minden e nembe vágó czikkékből.

Raktárunkban vett czikkéknél nagy előnyül szolgál az, hogy minden megvett, az árjeggyel ellátott czikk 14 nap alatt nemcsak kicserélhető, hanem egyszerűen ki nem elégtései esetben az ár vissza is adatik.

Szállítások minden irányban, az ár előleges beküldése mellett vagy utánvétellel gyorsan és legjobban eszközöltetnek, ugyszinte mindennemű megrendelések mustra szert leg hamarabb elkészittetnek.

1356 (4-6)

Kollárits József és fiaí.

A magyar földhitelintézet

sorsolás alá eső 5 1/2 %-os záloglevelei

oly értékpapírok, melyeknek összegei földbirtokra első helyen történt betáblázás által biztosítva, s hivatalos kimutatások szerint két-háromszoros értékű jelzálog által fedezve vannak.

E jelzálogi biztosítékon kívül kezesedik még a záloglevelek biztonságáért:

az intézet alapítványi tőkéje, — a tartalék-alap, — a törlesztési alap, kölcsönös jótállása

az intézet valamennyi adósának, kik egyetemlegesen, egy mindnyájáért és mindnyája egyéért, egész ingó és ingatlan vagyonaikkal kezeskednek a záloglevelek birtokosainak az intézet kötelezettségéért.

A záloglevelek, melyek 3 1/2, év alatt, félévenkénti nyilvános sorsolás után teljes nevértékük szerint visszafizetnek, 1000, 500 és 100 ftra szólnak, 5 1/2 %-kal kamatoztatnak, s a jelenlegi árfolyam szerint évi 7 %-ot jövedelmeznek, nem számítva bele azon tőke-nyereményt, mely a teljes névszerinti értékben visszaváltás folytán a vásárlást érő s a nevérték közötti különbözetről fogva a jövő javára esik.

Minden záloglevél félévi kamatszámításokkal van ellátva, melyek évenként kétszer, és pedig május és november 1-én napján, minden adótevőnek névelik, váltatnak be, s pedig nemcsak Pesten az intézet pénztárában, hanem minden európai börzéspiacon, valamint azon kereskedő-házak által is, melyek a záloglevelek eladásával foglalkoznak.

A záloglevelek legfelsőbb rendelet szerint

árvapénzek, alapítványok,

s egyébek biztosítására is fordíthatók, különösen pedig alkalmasság

biztos tőke-elhelyezések és az aggkor biztosítására,

miután föltétlen biztosítékot, s most vásárolva,

7% évi jövedelmet és biztos tőkenyereményt

nyújtanak.

Az említett záloglevelek, a napi-árfolyam szerint, kaphatók PESTEN: Malvilleux C. J. Wahrmaun és fia Baron festvérek című kereskedő-háznál; — BECSBEN: M. Schnapper, Johann Ribarz, L. Epstein uraknál; — vidéken: a Magyar biztosító-társaság főigazgatójának legnagyobb részéről; bérmentesítve küldött pénzeret azonban posta után magától az intézettől is megszerezhető. 1485 (1-0)

Ajánlat.

Egy okleveles állatorvos, tanult gépészt és kovácsmestert, a ki különben az állatorvosi tanfolyam egész tartama alatt rendkívüli szorgalmat fejtett ki, s ezért kitűnő oklevelet is nyert; a gépészetből pedig a budai m. kir. József műegyetemen a vizsgát igen jó sikerrel letette, hátrahagyva alólított Mészáros István állatorvos ur személyében, mindenkinél teljes meggyőződése a tisztá lelkiismerete szerint ajánlani. — Pesten, január hó 25-én 1866.

Dr. ZLAMÁL VILMOS, m. kir. egyetemi s állatgyógyintézet r. ny. tanára. 1503 (1)

KÁNYA JÓZSEF

(előbb Böhm és Kánya) Pesten, József-tér 10-ik sz. a., ajánlja

minden évszakra

dúsan ellátott legújabb bel- és külföldi női-divatáru raktárát. 1168 (17-0)

Titkos BETEGSÉGEK,

ujjonnan keletkezettek 8 nap alatt minőségére nézve 48 óra alatt meggyógyíthatnak dr. Fux J.

23 év óta fenálló rendeltési intézetében, anélkül, hogy a beteg foglalatosságában háborgattatnék. Rendel: d. n. 1-4 óráig. Tiszteletdíjjal ellátott levelek a leggyorsabban eszközölhetnek. Lakása: Király-utca, 24. sz. a. 1-ső emelet. 1876 (11-12)

Gyümölcsfák

a legjobb fajokban és az új katalogusban megnevezett egyéb növények Klauzál Gábor kir.-tényi kertjéből megrendelhetők Liedemann Frigyes ur irodájában Pesten, másza-utca 2-ik szám, ugy szintén alólítottnál Budán, balaszváros 77-ik szám alatt, továbbá Zähr és Szakmáry uraknál Kassán; Spuller A. József urnál Miskolcon és Possert János urnál Debreczenben.

Kajsziabarack 17 fajban 2, 3, 4 és 5 éves, a megrendelő általi fajkijelöléssel darabja 30, 37, 44, 50, kertész általi fajválasztás mellett 26, 33, 40, 46 kr.

Körte 179 fajban 2, 3, 4, 5 évesek a fentebbi áron.

Alma 348 fajban 2, 3, 4, 5 évesek 27, 34, 40, 46 kr. illetőleg 28, 30, 36, 42 kr. Névnévkönyv egyenesen 15, 20, 24, 28 kr. dbja.

Mandula, édes, 2, 3 évesek 12, 16 kr. dbja. Földi-eper (Ananas) 20 db. 40 kr. száza 1 ft. 80 kr. Spargagyökér, hollandi, 2, 3 éves száza 90 kr. — 1 ft. 20 kr. Bérmentes felszólításra az új katalogus azonnal megküldetik.

Dr. Schmidt János, a kert intézje. 1508 (1-3)

Néközlözhetlen, nemesak minden más hivataloskodó tisztviselőnek, hanem különösen azokra nézve is, a kik alkotmányos hivatalra készülnek!

Epen most jelent meg 4-dik kiadásban

és kapható MÜLLER GYULA kiadónál Pesten, „Fehér hajó”-ban:

A SZOLGABIRÓI HIVATAL.

Írta ZSOLDOS IGNÁCZ.

Törvénykezési rész. — Negyedik bővített kiadás.

Minden hivataloskodásban előfordulható írománypéldákkal és táblázati mintákkal ellátva!

A magyar t. társaság által „nagy jutalom”-mal koszorúzott munka.

Ára 3 részben füzve 4 forint. 1507 (1)

!!! Ügyvéd és ügyvédjelöltek számára nagybecsű kézikönyv !!!

Biztos és gyors kiirtása a patkányok s egereknek, egy es. kir. kizár. szab. patkány- s egérgusztító szer által gyertya formában. Egy darab ára 50 kr. a. é.

Valódi minőségben kapható:

PESTEN: Török József gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik sz. a., továbbá:

N.-Beeskerek: Nedelkovits. — Csakortony: Kárász A. — Eperjesen: Zsembery J. — Jasszenova: Dudovits J. — Keszthelyen: Wünsch F. — Kolozsvárt: Wolf J. — Pozsonyban: Scherz Fülöp. — Sopronban: Pachhofer, — Soborsin: Franke A. — Vasrádon: Halter D. F. — Verőczen: Bész J. K. uraknál. 1474 (6-14)

Ajánlkozás.

Egy okmányos redőrnár, magyar és német tannyelvvel, a latin remekírók magyarázatában alaposan jártas, s a francia nyelvet is tanítani képes levén, ajánlkozik nyilvános vagy magán tanítóul. Közelebbi tudomást vehetni P. T. betűkkel jegyzett levelekre Pest, poste restante. 1494 (2-3)

Eladó földbirtok.

Ugocsa megyében Tisza-Ujlakhoz 1/4-ed órai távolságban, a nagyszőlősi országút közelében tagkiszátság alatt levő, és így más taghoz is odahasítható 300 hold mennyiségű földbirtok, Mátyfalván fekvő, két beltelekkel és gazdasági épületekkel, — ugy szinte Beregvármegyében Balászáron, Beregasszól 1/2 órai távolságban, a munkási állomány közelében, egy tagban kihasított 65 hold osztályozott földbirtok, a hozzá tartozó regale-jogokkal együtt, szabad kézből eladó; — a venni szándékosok levelet által, vagy személyesen Szepcesy Gyulával Borsodmegyében Berentén értekezhetnek. — Utolsó posta Miskolcon át Sajó-Szentpéter. 1484 (3-3)

Selyembogár-tenyésztés.

Sándor Moricz gróf biai jószágán — Buda közelében — a selyembogár-tenyésztésre berendezett helyiségek és 8000 folyó öl körülbelül 40,000 eperfával beültetett fasorok, céloztatnak szabad kézből bérbe adatni. Bővebben értekezhetni a jószágigazgatóságnál Bián, posta Bia. 1492 (2-3)

Gazdatiszti állomást

keres alulit, ki mint ispán volt alkalmazva, s ugyanazon minőségben kíván állomást nyerveketni; ki a gazdaságon kívül a barom-örvöslést, ugy szinte gépekhez is ért, kello bizonyítványokkal ellátva, kora 34 év s, beszél több nyelveket, értekezhetni vele levelet után Mező-Turon Heves megyében, vagy kívánatra személyesen is megjelenik utközlésére megterítés mellett. 1491 (3-3) Tisztelettel Csató Imre.

Egy gazdatiszt,

ki a magyar és német nyelvet tökéletesen bírja, s magyarórári felsőbb gazdasági tanintézetben a kétféle tanfolyamot kitűnő sikerrel végezte s itt szerzett elemleti tanulmányait hazánk két első rangú gazdaságtanban a gyakorlatiakkal bővítette: bár jelenleg jövedelmező szép állás van, nagyobb munkák elérhetése érdekében készülségekhez illő állást elfogadhatót feltételek mellett elfogadni kész. 1500 (2-2)

A. B.-re címzett bérmentes levelekre bővebb felvilágosítást ad a „Ertesítő” kiadó-hivatala Debreczenben, valamint a kitűnő bizonyítványok másolata is megküldetik. 1500 (2-2)

Titkos 1412 (12-0)

betegségeket

még makacs és üdült bajokat is egy körödben, mint magán gyakorlat folytán több ezer beteg legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatásában vagy életmódjában gatlattaték, gyökerelesen, biztosan és gyorsan gyógyít Med. dr. Helfer Vilmos Pest, király-utca 27. sz. Medetz-házban, 1-ső emelet, délelőt 7-9-ig, délután 1-4 óráig. Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógyszerék is megküldetnek.

Az 1866-ik évre

szóló virág-, főzelek-, gazdasági s erdei magvakból álló főjegyzékem valódi s tisztá magvak minden nemében dúsz választékot nyújt, s az erfurti árszabály szerint a. é. számítva Prágából bérmentes és megkezdett levelekre ingért szolgáltatják ki s bérmentesítve küldetik meg.

Az eddig irántam a legnagyobb mértékben tanúsított bizalom s elismerésük folytán ösztönözöttem érzém magamat ezévi jegyzékem sorozatát ismét újabb s legújabb aqni- sítókcal gazdagítani úgyannya, hogy bármely igénynek képes vagyok gyorsan s tökéletesen megfelelni. 1487 (4-6) tisztelettel RAHLSSEN ERNEST, mag- s növény-kereskedő Prágában

Pest, február 18-án 1866.

Előfizetési feltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. — Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokk illetőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyezer hasábját petti sor ára, vagy annak helye egyszeri iktatásnál 10 kr. a; háromszor- vagy többszöri iktatásnál csak 7 kr. a számítatik. — Kölföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetésmenyeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M.-Frankfurtban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos. — Bélyeg-díj, külön minden iktatás után 30 kr.

Mikó Mihály.

A Székelyföld e népszerű szülöttje, a közelebbi erdélyi országgyűlés egyik kitűnőbb tagja, remélhetőleg azon erdélyi képviselők sorából sem fog hiányzani, kiknek megjelenését a pesti közös országgyűlésre már e napokban várhatjuk.

Mikó Mihály született Gyergyó-Alfaluban (Csikszékben) 1817. szeptember 29-én, iskolai tanulmányait Gyergyó-Szent-Miklóson kezdte, Csik-Somlyón folytatta s Kolozsvárt a kir. lyceumban végezte; első iskolai évtől az utolsóig, minden tantárgyból, a jelesek közt is legelső volt. Bevégezvén 1837-ben tanulmányait, azonnal Szebenbe ment, hol épp akkor az erdélyi részek egyik legfontosb országgyűlése tartatott s a kir. táblánál és főkörmányszéknél mint hites jegyző kezdvén meg a közszolgálatot, egyuttal kiváló figyelemmel kísérte a honatyák tanácskozásait. 1839-ben Maros-Vásárhelyt a királyi táblánál dicséretes vizsgát állott ki a hazai törvényekből s ugyanezen évben Csikszék rendes jegyzőjévé választatott; így a megyei élet küzdelemére lépven, az ellenzék soraiban foglalt helyet s csakhamar annak egyik vezetőjévé lett, megnyervén a nép közbizalmát, melyet a mozgalmas évtizedek daczára maig szakadatlanul bír.

Az alig 24 éves ifjut követvél választá Csikszék az 1841-diki kolozsvári országgyűlésre, hol az ellenzék egyik kiváló tagja, a szabadelvű eszmék előharczosa lett; különösen kitűnt azon indítványával, melyet a székely nemzet sérelmeinek orvoslására tett, minek következtében az országgyűlés által, az országos rendszeres bizottmány tagjává választatott s mint ilyen, szakavatottságának számos tanujelét adta. Az 1846- és 1848-diki kolozsvári 1848-ki pesti országgyűléseken mint Csikszék képviselője jelent meg, szilárd kitartással, következetes hűséggel törekedvén azon korszerű elveken alapuló intézmények valóstítására, melyek diadalért küzdött ifjusága első éveitől fogva, ugy Csikszékben, mint az országgyű-

léseken. — Mikó az erdélyi országgyűlések egyik közkedvességü szónoka volt, beszédeit zengzetes styl, megragadó előadás jellemzék s a meggyőző okok mellett, gyakran használja az ellenvelemény czáfolatára elmeélet tanusító, a hallgatóságot felvillanyzó ötleteit. Mily népszerűséggel bír e férfi Csikszék kebelében, kitűnik abból, hogy valahányszor szék-hivatalokra vagy követségre választatott, ez mindig egyhangulag történt, mert annyi szavazatot kapott, a hány szavazó volt; e fölött a székgyűlésekben indítvány, véleménye nemcsak irányadó volt, de már

lesek. — Mikó az erdélyi országgyűlések egyik közkedvességü szónoka volt, beszédeit zengzetes styl, megragadó előadás jellemzék s a meggyőző okok mellett, gyakran használja az ellenvelemény czáfolatára elmeélet tanusító, a hallgatóságot felvillanyzó ötleteit. Mily népszerűséggel bír e férfi Csikszék kebelében, kitűnik abból, hogy valahányszor szék-hivatalokra vagy követségre választatott, ez mindig egyhangulag történt, mert annyi szavazatot kapott, a hány szavazó volt; e fölött a székgyűlésekben indítvány, véleménye nemcsak irányadó volt, de már

MIKÓ MIHÁLY.

előre is a formulázott határozatnak vala tekinthető. Csikszék népének ily osztatlan bizalma Mikót már fiatal éveiben azon elhatározásra vezette, hogy a kormányhivatalokat mellőzve, egész erejét a megyei politikai élet körében hasznosítsa. Az egyetemes magyar haza közjavát, önállását illető és biztosító reformok fáradhatlan harczoza levén,

mind ezek kivívására tágabb körben működött közre, munkásságának jó részét a székely nemzet jogainak védelmére, sérelmeinek orvoslására fordítá, törekvésének egyik fő czélja az levén, hogy a székely nép a törvénytelen szélbeli katonáskodás sulyától menekülhessen s ősi szabadságaiba visszahelyeztessék. A megyei téren szerzett érdemei elismerésül 1847-ben Csikszék egyik alkirálybírói díszes hivatalára emeltetett s erélyessége, fáradhatlan munkássága és igazságszeretete által a nép előtt még kedveltebbé tudta magát tenni. — 1848-ban az unio részleteit kidolgozó országos bizottság tagja volt. Az 1848-iki pesti országgyűlés, mint az erdélyi képviselők kiváló tagját, Csikszék kormánybiztosává nevezte, tudván azt, hogy ő e törvényhatóság legnépszerűbb embere.

A világsi fegyverletétel után, a politikai üldözések korában, Mikó is Magyarországon, Diószeg vidékén nyert menhelyet az első rohamok ellen; később mint volt kormánybiztos és képviselő a pesti haditörvényszék által elítéltetvén, négy évet töltött Josefstadtban. 1856-ban megszabadulván, egyszerű gazda lett s 1857-ben megnősülvén, a honfigondok és keservekért házi boldog körében keresett és talált vigaszt s visszavonultan gyermekei nevelésének élt.

1861-ben Mikó is, mint más hazafiak, ismét a közügyek terére szólítottott, s bár hivatalt vállalni vonakodott, Csikszék lelkesült népe közóhajtásának hódolva, foglalta el az első alkirálybírói széket; mihelyt azonban a provisorium beállott, azonnal lemondott. Az 1863-ki szebeni gyűlésre a dírtói kerületben lön megválasztva; fel is ment Szebenbe, de itt a magyar küldöttek körében egyike volt azoknak, kik a szebeni gyűlésbe lépést határozotlan ellenzék s az ily értelemben szerkesztett emlékiratot elsőik írták alá. A provisorium éveit házi körében élte le; de bár a közügyektől visszavonulni kénytelen volt, a haza és nemzet jobb jövője